

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 39

Ozone Park, N. Y., 11417 Penkt., gegužės (May) 15, 1964

METAI 52-ji

KRISLAI

Mūsų vasarinės godos
Artėjant LLD suvažiavimui
Prezidentas ir darbo unijos
Mūsų Ksavera ir vel kelionėje
Teismai prieš duoną
Baisus eikvojimas
Bet gali būti ir kitaip

— Rašo A. Bimba —

Ar žinote, kas nesidžiaugia
graziomis, šiltomis vasaros
dienomis?

Ogi mūsų laikraščių admi-
nistracijos. Pav., "Laisvės"
administracijos vedėjai, kaip
ir Lillian kasdien giliai žiū-
dusę tau padėjusios: blogi
laiknikai dar nepradėjo, aukų
laikraščiai beveik neateina,
ką darysime?!

Taip iš tikrųjų yra. Mūsų
spaudai vasarinės godos rei-
kia finansines vasarines be-
das.

Prašome skaitytojus ir visus
spaudos rėmėjus tuo susirū-
pinti.

Nebe už aukščiausių kalnų
mūsų didžiosios Lietuvos Li-
teratūros Draugijos suvažiavi-
mas. Kaip bematant atskris
liepos 4-oji. Ar renkate i
suvažiavimą delegatus? Ar
ruošiatės dalyvauti? Ar gal-
vojate suvažiavimą pasveikin-
ti ir palinkėti jam sėkmės?

Prezidento Johnsonso pasi-
rodymas Amalgamitų rūbų
unijos suvažiavime ir pasaky-
mas darbininkams prielankios
kalbos buvo gudrus politinis
išrokovimas atliktas žygis.
Aišku, kad ne tik ši unija, bet
ir kitos mūsų profesinės są-
jungos jo kandidatūrą užgirs
ir parems.

Gaila, kad ir šiemet nebus
placius masinės darbo partijos
savo kandidatams. Ir vėl
darbo žmonėms teks pasirinkti
vieną iš dviejų kapitalistinių
partijų. Viskas rodo, kad jų
didžiosios organizacijos ir vėl
palaikys demokratų su John-
sonu priešakyje.

Tik valandėlei kitai teko
praėjusį pirmadienį pasisve-
ikinti ir mintimis pasidalyti su
mūsų miela ja kaliforniete
Ksavera Karosiene. Tos pa-
čios dienos pavakarėje ji, kar-
tu su didele grupe kitų ame-
rikiečių moterų, lėktuvu iš-
skrido Europon taikos reika-
lais. Vakarų Militarinės Są-
jungos (NATO) ministrai
moterų išsiganė. O Holan-
dijos valdžia, kurios sostinėje
moterys turėjo demonstruoti
už taiką, pasielgė biauriai:
moterims susirinkti uždraudė.
Keista, ar ne? Tos protin-
gos moterys ten suskrido ne
prieš ką nors revoliuciją kel-
ti, ne kam nors kepurę nuo
galvos numušti, ne kuriam
ministrui plikę degutų
ištepti, bet tik gražių mote-
rišku žodžių jiems pasakyti,
kad jos nori taikos, kad jos
priešingos plėtimui termoe-
branduolinio ginklavimosi.
Tai ir viskas... Bet joms ta
teisė buvo atimta, joms jų
burnos buvo užtautos.

Geležinkelio kompanijos iš-
meta iš darbo i bedarbių eile
tūkstančius pečkurių ir kitų
darbininkų. O teismas, pildy-
damas kompanijų norus, už-
draudžia darbininkams strei-
kuoti.

Matote, jam pirmoje vietoje
ne darbininkų ir jų šeimų duo-
na, bet kompanijų pelnai.

Per keletą metų buvo pla-
nuojamas ir statomas negirdė-
to greičio bombonešis lėktu-
vas "B-70".

Ar žinote, kad jo pastaty-
mas atsiėjo vieną bilijoną ir
penkis šimtus milijonų dole-
rių?

Vienoje pusėje auga turtai, o
kitoje--vargas ir skurdas

New Yorkas. — "The
Wall Street Journal" iš ge-
gužės 1 d. paskelbė, kad 548
korporacijos ir kompanijos,
po atmokėjimo valdžiai
iplaukų taksų, turėjo virš
30 bilijonų dolerių pelno
per pirmus tris mėnesius
1964 metų. Pelnai buvo di-
desni 21 procentu už tų pat
mėnesių pelnus 1963 metų.
Vien General Motors Co.
turėjo \$552,800,000 pelno.

Reiškia, Jungtinių Vals-
tijų turčiams yra labai pel-
ningi metai.

Padailinimui mūsų san-
tvarkos, tai laikraštis rašo,
kad būk 1963 metais Jung-
tinių Valsijų kiekviena šei-
ma turėjus po \$99.38 savai-
tinių iplaukų.

Jeigu šeimos būtų gavę
po \$99.38 iplaukų per sa-
vaitę, tai jų metinės iplau-
kos būtų buvę po \$5,167.96.
Gi JAV taksų kolektoeriai
paskelbė, kad tais metais
virš 24,000,000 žmonių me-
tinių iplaukų turėjo ma-
žiau, kaip po \$3,000, kas

reikštų tik po \$59.61 per sa-
vaitę.

Kaip kapitalistinis laik-
raštis suranda, kad kiek-
viena šeima turėjo po
\$99.38 savaitinių iplaukų?
Jis sumušė į daiktą visas
algas, kokias kas tik gauna
per metus: valdininkų, ar-
tistų, kompanijų visokių
viršininkų, ir tada padalina
lygiai ant visų šeimų.

Suprantama, toks priėj-
mas prie iplaukų yra netei-
singas. Štai Frederic G.
Donner, General Motors
Co. prezidentas, 1963 me-
tais turėjo \$643,975 iplau-
kų, o jo pagalbininkas John
F. Gordon—\$589,850. Pana-
šias algas turėjo Fordo Co.
ir dar tūkstančių kitų kom-
panijų viršininkai, gi tais
pat metais virš 10,000,000
žmonių neturėjo nei po \$1-
500 metinių iplaukų.

Net prezidentas Johnso-
nas sako, kad milijonai sei-
mų yra vargė ir skurdė ir
ragina prieš tai kovoti.

SAKO, KAD VĖL PULS
KUBOS RESPUBLIKA

Miami, Fla. — Kubos pa-
bėgėliai tvirtina, kad bus
nauja invazija į Kubos res-
publiką. Ji įvyks pirm ge-
gužės 20 dienos. Jie sako,
kad JAV oficialiai nedaly-
vaus, bet dalyvaus daug
žmonių, kurie yra tarnavę
JAV militarinėse jėgose ir
turi patyrimo.

MOKYTOJŲ UNIJOS
VARŽOSI

Detroitas. — Detroitio
mokytojų 5,739 balsais
prieš 3,847 nubalsavo jung-
tis su American Federation
of Teachers unija, kuri turi
90,000 narių. Kita unija—
National Education Asso-
ciation turi 900,000 narių,
bet detroitiečiai prie jos ne-
sidėjo.

IŠ VISO PASAULIO

Pekinas. — Kinija ir Ta-
rybų Sąjunga pasirašė pre-
kybos sutartį. Kinija pirk-
s iš TSSR \$246,000,000 vertės
reikmenų, o parduos už
\$470,000,000.

Brazzaville. — Kongo res-
publika, buvusi Prancūzijos
kolonija, jau užmezgė diplo-
matinius ryšius su Kuba.

O pasirodo, kad bomboms
nešioti ir ant miestų jas mē-
tyti lėktuvus nebetinka: pase-
no, atgyveno savo dienas dar
neuzgimę! Dabar jis būsiąs
naudojamas tik šiaip lektioji-
mului...

Pusantr bilijono dolerių
vieno lėktuvo pastatymui! O
jeigu šitas dolerių kalnas
būtų buvęs išleistas karui
prieš skurdą?! Tai būtų bu-
vęs tikras karas, tikrai nuo-
širdžiai vedamas...

Dviejų Afrikos šalių (Tan-
ganikos ir Zanzibaro) susi-
vienijimą Chicago kunigų or-
ganas pasveikino tokia antraš-
te: "Sunaikintas komunistų
prietitis Afrikoje." Bet gali
išeiti ir priešingai. Gali suvie-
nyta valstybė tapti dar stip-
resniu "komunistų prieteliu."
Juk gyvenimas nestovi vietoje.

Šį šeštadienį "Laisvės" sa-
lėje pagerbsime visų mūsų
mylimą mieląją draugę Su-
zaną Kazokyte. Palinkėsime
jai laimingos kloties naujoje
kolonijoje.

Maskva. — TSRS Komu-
nistų partija sako, kad pa-
saulyje turėtų būti sudary-
ta laisva Komunistų parti-
jų sąjunga, kurioje nei vie-
na partija neturėtų vado-
vaujančios pirmenybės.

Jakarta. — Indonezijos
filmų darbininkai, protes-
tuodami prieš prisiuntimą
JAV karo laivų į Indijos
Okeaną, atsisakė dirbti prie
parodymo JAV filmų.

Lokarno, Šveicarija. —
Kas tai padėjo dinamito
tunelyje po Maggia kalnų
ir nuvertė traukinio garve-
žį. Žmonių nebuvo sužeista.

Kanbera. — Australijos
vyriausybė svarsto Jungti-
nių Valsijų prašymą stoti
į pagalbą kare prieš Pietų
Vietnamo partizanus.

Clevelandas. — Sulaukus
84 metų amžiaus morė Be-
nice S. Pyke, buvusi žymi
kovotoja už moterims ly-
gias politines teises.

Maskva. — Zaravsano
upė jau ramiai plaukia pro
Samarkando miestą.

Paryžius. — Sulaukęs 83
metų amžiaus mirė artistas
Michael Larinovas.

Milžinas bombonešis
labai daug kainavo

Palmadale, Calif. — Ge-
gužės 11 d. čionai buvo iš-
bandytas naujusias Jung-
tinių Valsijų bombonešis
"XB-70A", kuris per valan-
dą skrido virš 2,000 mylių.
Ši bombonešį statė North
American Aviation Inc.,
apie septyneris metus. Bai-
gė 2 metus pavėluotai, nes
daug kartų reikėjo keisti
planus ir, kaip tokiu gaminti
dalį. Bombonešio
pastatymui valdžia išleido
\$1,340,000,000 (bilijoną ir

tris šimtus keturiasdešimt
milijonų dolerių).

Lėktuvus turi šešis sprū-
sminius motorus. Jis yra
275 tonų. Tai sunkiausias iš
JAV lėktuvų. Jo ilgis 185
pėdos, o nuo vieno sparno
galo iki kito yra 105 pėdos.
Sparnai yra uodegos vieto-
je, o kur paprasti lėktuvai
turi sparnus, tai jis turi tik
nedidelius sparnelius.

Bombonešis gali skrajoti
70,000 pėdų aukštyje ir be
sustojimo nuskristi 6,000
mylių.

Komunistai siūlo
gerbūvio programą

New Yorkas. — Jungti-
nių Valsijų Komunistų
partija, remdama presiden-
to obalsį kovai prieš vargą
ir skurdą, paruošė progra-
mą ir jos kopijas pasiuntė
prezidentui, senatoriams,
kongresmanams, laikraš-
čiams ir politiniams veike-
jams.

Komunistų programoje
siūloma aprėžti korporaci-
jų didžiausius pelnus, kovo-
ti už taiką, už darbus vi-
siems, lygias teises visų ru-
šių, pagalbą jainuoliams ir
farmeriams ir už sureguliu-
vimą automatizacijos.

Šovnistai giriasi
savo pasiekimais

Johannesburgas, Pietų
Afrika. — Pietų Afrikos
Respublikoje baltieji šovi-
nistai, kurie ten sudaro tik
apie vieną šeštadalį gyven-
tojų, laiko pavergime neg-
rus ir nenori kartu su jais
gyventi.

Respublikos vyriausybė
segregacijos sumetima is
pastatė vien tik negrams
miestą S. W. Township, ku-
riame jau gyvena 500,000
negrų. Ten yra pastatyta
58,000 gyvenamųjų namų—
visi viens į kitą panašūs—
ir 114 mokyklų. Miesto pa-
statymui ir įrengimui išlei-
do \$65,800,000.

CORE pikietuos abiejų
partijų konvencijas

New Yorkas. — Liepos
13 d., San Francisco mies-
te, prasidės Respublikonų, o
rugpjūčio 24 d., Atlantic Ci-
ty, Demokratų partijų na-
cionalės konvencijos, kur
bus nominuoti kandidatai į
JAV prezidentus.

CORE, negrų nacionalė
organizacija, pareiškė, kad
abiejų partijų konvencijos
bus pikietuojamos, protes-
tuojant prieš segregaciją,
nelygybę darbuose, mokyk-
lose ir kitur.

Karačis. — Pakistanas
už \$12,000,000 pirkė Tary-
bų Sąjungoje traktorių.

Ivyko net kelios
lėktuvų nelaimės

Washingtonas. — Po ke-
leivinio lėktuvo nelaimės,
kurioje žuvo 44 žmonės,
ivyko dvi militarinių lėktu-
vų nelaimės.

Filipinų saloje, besileis-
damas, susikūlė lėktuvas su
83 militariniais žmonėmis,
iš kurių 74 buvo užmušta.
Krisdamas jis dar sudaužė
taksi, kuriame 1 žmogų už-
mušė ir 2 sužeidė.

Kitas JAV militarinis
lėktuvas, skrisdamas iš Is-
panijos, kur nors Atlanto
vandenynje žuvo su 10 žmo-
nių.

Persekioja Hoffą ir
kenkia jo gynybai

Washingtonas. — Chica-
goje yra teisiamas tystė-
rių unijos prezidentas
James Hoffa ir septyni jo
pagalbininkai. Kad pakenk-
ti jo gynybai, tai iš Phila-
delphijos 16 unijos narių,
kurie yra nusistatę prieš
Hoffą, o gal ir uniją, reika-
lauja, kad valdžia uždraus-
tų vartoti unijos pinigų
jos vadų apgynimui.
Įstatymiškai JAV val-
džia negali to padaryti, bet
kada nariai to reikalauja,
tai ieškos legališkų kelių to
pasiekimui.

CHRUŠČIOVAS APIE
JORDANO VANDENĮ

Kairas. — Jungtinės Ara-
bų Respublikos parlamente
kalbėjo TSRS premjeras
Chruščiovas. Jis atžymėjo
Egipto pasiekimus ir kriti-
kavo Izraelį, kaip imperia-
listų įrankį. Chruščiovas
pasisakė už arabų valstybių
poziciją Jordano upės van-
dens reikalais.

Kairas. — Kairo stadione
buvo susirinkę virš 100,000
pasiklausyti Chruščiovo
kalbos.

Tokio. — Jungtinės Vals-
tijos prašo Japonijos, kad
ji padėtų joms kare prieš
Pietų Vietnamo partizanus.

Los Angeles, Calif. — Su-
laukęs 63 metų amžiaus mi-
rė piešėjas sienų freskų
("muralų") Rico Lebrunas.

"J. Valstijos turi trauktis iš
Pietų Vietnamo," -- Minhas

Maskva. — Šiaurės Viet-
namo prezidentas Ho Či
Minhas turėjo pasikalbėti
su W. S. Burchettu, au-
stralių laikraštiniu. Jie
kalbėjosi apie karą Pietų
Vietname ir padėti pietry-
čių Azijoje.

Minhas sakė, kad Jungti-
nės Valstijos turi kuogrei-
čiausiai ištraukti savo mili-
tarines jėgas iš Pietų Viet-
namo ir leisti šalies gyven-
tojams patiems savo reika-
lus sutvarkyti. Jis sakė, kad
JAV jau įklimpo į karą
prieš tos šalies liaudį ir vis
dar giliau brenda. Minhas
sakė: "Jos elgiasi panašiai,
kaip ta lapė, kurios pasku-
tinės kojos jau pateko į
spastus, o vis sukinėjasi,
kad dar ir pirmutines su-
kišti".

Minhas užgiria Prancūzi-
jos politiką, kuri siūlo, kad
pietryčių Azijos šalys eitų
neutrališkos politikos keliu,
kad didžiosios valstybės ne-
struktų tam.

ANGLIJA NEMAZINS
PREKYBOS SU KUBA

Londonas. — Anglijos vy-
riausybė pareiškė, kad ji ne-
mažins prekybos su Kuba.
Anglai jau pardavė Kubai
450 autobusų, ir dar ruošia-
si parduoti 1,000. 1963 me-
tais Anglija Kubai pardavė
už penkis milijonus dolerių
reikmenų, o šiemet parduos
už du kartus daugiau.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Havana. — Diversantai
buvo įsiveržę į Pilonu
prieplauką, užpuolė cuk-
raus fabriką ir sunaikino
70,000 maišų cukraus. Ku-
bos vyriausybė kaltina
Jungtines Valsijas, nes pa-
bėgėliai veikia jų globoje.

Bona, Vakarų Vokietija.
— Hitlerininkas Dovidas L.
Hogganas, kuris savo "isto-
rijose" teisina Vokietijos
nacių už karo pradėjimą,
jau gavo antrą dovaną—
Ulrich von Huttenu, kuri
verta \$1,250. Savaitę prieš
tai jis gavo Leopoldo von
Ranke dovaną, vertą \$2,500.
Už Antrojo pasaulinio ka-
ro pradžią jis kalčią verčia
ant Anglijos.

Rio de Janeiro. — Bra-
zilijos militaristų valdžia,
priešakyje su prezidentu
Branco, nutraukė diploma-
tinius ryšius su Kuba.

Wall Township, N. J. —
Čionai areštavo penkis poli-
cinkus, visi tarp 25 ir 35
metų amžiaus. Pas juos su-
rado virš \$5,000 vertės vog-
tų daiktų, jų tarpe ir degti-
nės.

Maskva. — Tarybų Są-
junga teiks industrinės pa-
galbos Rytų Vokietijai.

Po Antrojo pasaulinio
karo Minhas per aštuone-
rius metus vadovavo Indo-
kinų karui prieš Prancūziją
ir privertė ją iš ten pasi-
traukti.

Buvo klausta, ką jis ma-
no apie JAV kraštutinių
kalbas užpuolimui Šiaurės
Vietnamo. Minhas sakė,
kad tai neapgaltotos kal-
bos. Jungtinės Valstijos jau
negali įveikti partizanų arti
Pietų Vietnamo sostinės
Saigono, tai ką ir kalbėti
dar apie užpuolimą ant
šiaurės Vietnamo, kurio
gynybos jėgos stiprios ir
kuris turi didelį užtaręją
(Kiniją).

Šiaurės Vietnamas užima
62,000 kvadratinį mylių ir
turi apie 20,000,000 gyven-
tojų.

Saigonas. — Militaristų
valdžia pripažino, kad kaip
čia buvo McNamara, JAV
Gynybos sekretorius, tai
buvo ruošta prieš jį du pa-
skėsinimai.

DUONA IR SVIESTAS
VIETIJOJE RAKETŲ

Maskva. — Žurnal "Ko-
munistas" TSRS premjeras
Chruščiovas kviečia Vaka-
rus į lenktynes ne raketo-
mis ir kanuolėmis, bet duo-
na ir sviestu. Jis sako, kad
laimės ta santvarka, kuri
geriau aprūpins savo žmo-
nes kasdieninio gyvenimo
reikmenimis.

Saigonas. — Vietnamo
militaristų valdžia areštavo
apie dešimtį žmonių, ku-
riuos kaltina, kad jie užmi-
navę tiltą tarp Saigono ir
militarinio orlaukio. Per tą
tiltą turėjo važiuoti R. Mc-
Namara, JAV Gynybos
sekretorius. Kiek pirmiau
atskrido generolas M. D.
Taylor, JAV apvienyto ka-
rinio štabo viršininkas.

Atėnai. — Graikijos Ko-
munistų partija reikalauja,
kad Papandreou valdžia su-
teiktų progą visiems grai-
kams grįžti į savo šalį, ku-
rie po 1949 m. kovų pabėgo
į užsienį. Komunistai sako,
kad tokių užsienyje yra
virš 100,000.

Washingtonas. — Jungti-
nės Valstijos siunčia 40
bombonešių "B-26" į Pietų
Vietnamą karui prieš parti-
zanus.

Oviedo, Ispanija. — Apie
5,000 pieno darbininkų pa-
skelbė simpatijos streiką
streikuojantiems mainie-
riams.

Washingtonas. — Sulau-
kęs 85 metų amžiaus mirė
seniausias JAV kongresma-
nas Clarence Cannon, iš
Missouri valstijos.

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year, \$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months, \$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year, \$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months, \$6.50

Po dešimt metų

GEGUŽES 17 DIENĄ sukaks dešimt metų, kai JAV Aukščiausias teismas nutarė, kad visose mūsų šalies viešosiose mokyklose būtų panaikinta diskriminacija, kad negrai turi būti priimti į visokias mokyklas, palaikomas visuomenės lėšomis, lygiais su baltaisiais.

Sprendimą parašė vyriausias teismo teisėjas Earl Warren. Istoriniame dokumente jis pasakė, kad, net jei mokyklos "visais atžvilgiais" būtų lygios, visvien, jei negrai bus mokomi vienoje, o baltieji kitose—nebus lygus mokslas, bus diskriminacija, ir ją reikia naikinti. Kitais žodžiais: štai, stovi dvi mokyklos, panašios viena į kitą kaip vandens lašai, jų viduje tvarka ir mokymas lygus, tačiau, jei vienoje mokykloje mokysis tik negrai, o kitoje—tik baltieji, tai nebus gera, nebus legalu, nebus sveika, nes tai bus segregacija!

Netenka nei sakyti, kokių gily, didžiulį įspūdį tuomet šis JAV Aukščiausiojo teismo sprendimas padarė mūsų šalies žmonėms. Tai buvo pirmas toks aiškus, toks griežtas sprendimas. Pietinių Valstijų rasistai pradėjo smalspaukdyti į teismą, ypatingai į Warreną; visokie birčistai, visokie liaudies priešai ėmė garsiai rėkti, kad Warrenas esąs komunistas, kad jį reikia pašalinti iš teisėjo vietos.

Tuomet buvo sakytą: šis teismo sprendimas šiaurinių valstijų nepalies, nes čia segregacijos nesą, čia negrai turi pilniausias teises, lygias su baltaisiais visose gyvenimo srityse.

Bet štai po dešimt metų matome ką kita: matome, kad tasai istorinis teismo sprendimas paliečia tiek pat ir šiaurines valstijas, kur oficialios segregacijos nėra, bet kur faktinė segregacija besibaisėja. Matome, kokios kovos dėl segregacijos panaikinimo mokyklose vyksta Niujorke, Clevelande, Čikagoje, ir daugelyje, daugelyje kitų miestų!

— o —

AUKŠČIAUSIOJO TEISMO SPRENDIMAS, padarytas 1954 m. gegužės mėnesio 17 d., turi didžiausias svarbos visam mūsų kraštui.

Po to nuosprendžio buvo padaryti kiti panašūs svarbūs nuosprendžiai, liečią segregacijos panaikinimą kitose srityse—važiavotėje, darbuose, valgyklose, ir t. t. Tačiau visa tai segregacijos nepanaikino.

Žmonės—juodieji ir baltieji—pradėjo masines kovas prieš segregaciją mokyklose, valgomosiose vietose, bibliotekose, darbovietėse. Milijonai negrų išsijudino, kovojo. Tūkstančiai jų buvo sumušti, įkalinti; buvo ir nužudyti. 1963 m. rugpjūčio 28 d. Washingtonė įvyko milžiniškas sambūrys, reikalaujantis panaikinti segregaciją visur ir visose gyvenimo srityse.

Ir tos kovos plėtėsi ir tebesiplečia per visą šalį. Ir kiekvienas mato, jog ši revoliucija nesustos, kol nebus pripažintos ir neįvykdomos gyvenimui negrams pilnos konstitucinės teisės ir pilietinės laisvės. Tos kovos vis aštrės, jei negrai bus laikomi getuose, tokiuose, kaip, sakysime, Niujorko Harlema.

— o —

PREZIDENTO KENEDŽIO administracija pasiūlė JAV Kongresui, kad jis praveistų įstatymą, garantuojant negrams visas konstitucines ir pilietines teises; kad tie, kurie atsisako jas vykdyti gyvenimui, būtų baudžiami. Tasai sumanymas vadinamas Pilietinių Teisių (Civil Rights) sumanymu (biliumi). Prezidentui Kenedžiui tragiškai žuvus, naujasis prezidentas Johnsonas pasisakė stojąs už šio biliaus pravedimą visu šimtu procentu.

Po ilgo delsimo Kongresas pradėjo bilių svarstyti. Žemesnysis butas (House of Representatives) jį priėmė. Dabar jau antras mėnuo kai bilius svarstomas Senate.

Čia jau kita giesmė: rasistiniai senatoriai,—demokratai ir respublikonai—daro visa, kad šis bilius būtų "apkarpytas" taip, kad jis nieko nereikštų, jei ir bus užgirtas. Šio biliaus priešai Senate mano sumaikinti jį tušiomis kalbomis ir delseimais. Vilties, tačiau, yra, kad bilius bus priimtas. Taip tikrina prezidentas Johnsonas, kuris senatūros gerai pažįsta. Bet koks bilius—ar toks, kokį pasiūlė prezidentas Kenedis?

Bilių priėmimas, padarius įstatymu, reikės jį gyvenimui praveisti, ir tai, kaip viskas rodo, nebus lengvas darbas.

— o —

KALBĖSIME TAIP AR KITAIP, kovos, pradėtos už negrų teises, tęsis. Jos pasireikš visokiomis formomis, kurių tūlos gal būt kai kuriems ir nepatiks, bet jos neišvengiamos.

Įsisąmoninkime tuo: šios kovos, iš tikrųjų, nėra kovos tik už negrų teises—tai kovos už visos mūsų šalies gražesnę ateitį. Nes mūsų šalis nebus laisva, kol joje bus daugiau nei dvidešimt milijonų žmonių pavergtų, neturinių lygių konstitutinių ir pilietinių teisių su kitais gyventojais.

JAV Aukščiausiojo teismo nuosprendis, padarytas prieš dešimt metų, yra istorinis, nepaprastai svarbus nuosprendis.

Kas ką rašo ir sako

GEN. KARVELIS DIRBS RYŠIAMS SU UŽSIENIEČIAIS STIPRINTI

Laikraštis "Literatūra ir Menas" rašo:

Ivairiose pasaulio šalyse gyvena tūkstančiai lietuvių, kurie ten atsidūrė, beieškodami darbo ir duonos, karo audrų nublokšti. Svetur gyvenantieji tautiečiai gyvai jaučia būtinumą palaikyti ryšius su savo tėvų žeme, daugiau sužinoti apie jos šįandieninį gyvenimą. Užsienyje gyvenančių lietuvių pageidavimas plėsti kultūrinius ryšius su Lietuva nuolat auga, juos kaskart labiau domina turtingas Tarybų Lietuvos kultūrinis gyvenimas.

Vilniuje "žinijos" draugijos salėje, įvyko pirmasis Lietuvos kultūrinį ryšį su tautiečiais užsienyje komiteto plenumas. Įžanginiame žodyje organizacinio komiteto pirmininkas, docentas V. Karvelis supažindino su naujojo komiteto uždaviniais bei įstatais.

Respublikos Taikos gynimo komiteto vardu plenumė kalbėjo Tarybų Lietuvos liaudies poetas T. Tilvytis, grįžusių į Tėvynę reemigrantų vardu A. Zokas, respublikinės Moterų komisijos vardu — T. Jančiaitė, Rašytojų sąjungos — A. Miškinis, Raudonojo kryžiaus draugijos — D. Grybauskienė, Tarybų Lietuvos profsąjungų — A. Bernotėnas ir kiti. Kalbėjusieji vieningai išreiškė savo ryžtą nuosirdžiai padėti užsienyje gyvenantiems tautiečiams susipažinti su mūsų krašto laimėjimais, talkininkauti jų kultūrinėje veikloje, sveikinti naujos visuomeninės organizacijos įkūrimą.

Plenumas priėmė komiteto įstatus. Išrinktas 43 asmenų komitetas. Išrinktas prezidentas ir revizijos komisija.

Pasibaigus plenumui, įvyko komiteto prezidiumo posėdis. Jo metu Lietuvos kultūrinį ryšį su tautiečiais užsienyje komiteto prezidiumo pirmininku išrinktas docentas, atsargos generolas V. Karvelis.

"NORIU PAPASAKOTI APIE VIENĄ ŽMOGŲ."

S. m. žurnalo "Svyturio" num. 6-ajame skaitome tokį dalyką:

Gerbiamoji Redakcija!

Noriu papasakoti apie vieną žmogų, šiuo metu gyvenantį Jungtinėse Amerikos Valstijose. Jo žmona a laiškuose iš JAV giria tenykštę santvarką, papročius.

Kas gi tas J. Budraitis, taip svetingai priimtas kapitalizmo šalyje? Tai "nepriklausomos" Lietuvos ūkininko sūnelis, gimęs Kelmės rajone, Vaiguvo apylinkėje, Dimgailių kaime. J. Budraitis 1941 metais įkandin Hitlerio armijos atsisakė. Čia jis buvo paskirtas valdžiaus policijos nuovados viršininku ir tuoj pat išty, kurie keturiasdešimtisiais skersakiovi į Tarybų valdžią, suorganizavo baltaraiščių būrį. Jame buvo lioliškiai Romanas Volbikas, Pranas Bartkus, Edvardas Samulis ir kiti. Jie suiminėjo nekaltus tarybinis žmones, šaudė komjaunuolius ir komunistus, žydus.

—Vieną 1941 metų birželio dieną, ieškodama sesers Stasės Astrauskienės, užsukau į Liolių bažnyčią, — pasakoja buvusi J. Budraičio tarnaitė Johana Kvietkauskaitė. — Stasė tuo metu dirbo sarge-varpininkė ir paprasčiausio grindims plauti atnešti vandens. Vos spėjusi išbėgti iš šventoriaus, pamaciau J. Budraitį ir E. Samulį, bevarančius pro bažnyčią tris lioliškius žydus Zefus. Arestuotiems ant nugarų buvo surištos rankos. Pasivare kočius 15-20 metrų už šventoriaus, jie juos sušaudė ir suvertė į duobę, iš kurios lioliškiai kasdavo statyboms smėlį. Panašios scenos buvo dažnos.

Liolių baltaraiščių brigada dalyvavo ir masinėse tarybinė žmonių žudynėse prie Kelmės. Budraitis iš savo pusės "geriausiai padirbė" žydams" dalydavo nužudytųjų turtą.

Tik sekmadieniais būdavo

poilsis. Tada policijos viršininkas, įsikibęs žmonai į parankę, linguodavo į Liolių bažnyčią.

Tarybinės Armijos pergalingos salės vis dažniau sudėbindavo Liolių policijos būstinę.

Pajutę, jog ateina jiems atpildo valanda, žmogžudžiai išsislapstė lyg pelės po šluota. Daugelį jų pasiekė teisingumo ranka. J. Budraičiui pavyko pasprukti su hitlerininkais, ir dabar jis, kaip rašo žmona, puikiai įsikūręs Niujorke. Bet kelmiečiai ir lioliškiai jo nepamiršta. Netoli Kelmės stovįs paminklas hitlerininkų ir buržuazinių nacionalistų aukoms, pilkas žemės kauburėlis Lyksnių miške ir daugelis kitų vietų kiekvienam rajono gyventojui primena tikrąjį J. Budraičio ir jį panašių veidą, vėl ir vėl atnaujina senas motinų ir tėvų širdies žaizdas.

Ne, ne toks "nekaltas avinėlis" yra J. Budraitis, kokiu jis šiuo metu vadina save JAV. Tik vilkiškoje kapitalistinėje visuomenėje žmogžudys galėjo rasti tinkamą prieglobstį.

Bronius Klimauskas

"ŠLUOTAI"—30 METŲ

Laikraštis "Literatūra ir Menas" rašo:

Kauno Meno mokykloje komunistų dailininkės L. Vainekytės vadovaujama grupė jaunųjų — P. Vaivada, B. Žekonis, B. Matuzevičius-Motūza, V. Mackevičius, V. Kostuška ir dailininkas Stepas Žukas — 1934 metų Gegužės Pirmosios išvakarėse išleido pirmąjį iliustruotą satyrinį revoliucinį "Šluotos" numerį. Šiai grupei vadovavo LKP pagrindinis rajoninis komitetas.

Pirmieji "Šluotos" numeriai buvo gana kuklūs: spausdinti rotariumi, popierius prastas, iliustracijos — tiesiog nuo liuleumo raizinio (be klišių), tirtažas — vos 200 egzempliorių. Tačiau ir sunkiomis pagrindžio sąlygomis kiekvienas "Šluotos" numeris buvo kovingas darbo žmonių šauklys prieš buržuaziją, prieš išnaudotojiškąją valdžią: "Šluota" mėgo, laukė jos darbininkai, valstiečiai, pažangūs inteligentai.

1940 metais iš pagrindžio išėjusi "Šluota" ėmė šluoti lauk visokias buržuazinio gyvenimo atgyvenas. Tėvynės karo metais nustojęs eiti, 1956 metais žurnalas vėl pasirodė. Per 30 savo gyvavimo metų "Šluota" atliko didelį visuomenės auklėjimo darbą, kartu išaugo jos tiražas, jos bendradarbių aktyvas, dar labiau sustiprėjo jos ryšiai su skaitytojais.

Linkime "Šluotai" ir toliau sėkmingai šluoti šiukšles nuo mūsų kelio į saulėtą ateitį.

New Haven, Conn.

Mūsų naujienos

Gegužės 8 d. mirė Bronius Daujotas. Paliko liudėsy žmoną Domicelę (Kromanauskaitę). Bronius buvo gero būdo žmogus. Pritarė pažangiečiams. Lai jam būna lengva žemėlė išlėtis, o jo žmonai reiškiu užuojautą.

Gegužės 7 d. mirė Anna Kunevičienė (Stasevičiūtė). Praeityje dalyvavo pažangųjų parengimuose, bet mirus jos vyrui Juozui ir ji pati per ilgą laiką buvo serginti. Išlėkis, Anna, ramiai. Šeimai reiškiu užuojautą.

Gegužės 10 dieną keletas lietuvių iš mūsų miesto buvome nuvykę į Laisvės chorą parengimą, Hartforde. Parengimas pavyko. Choras gražiai sudainavo kelias dainas. Jo mokytoja V. Hollis sudainavo porą dainų solo. Pirmąją dainavo lietuviškai. Publikai labai patiko.

J. Kunca

Vilniuje mirė profesorius
Bronius Pranskus-Žalionis

Š. m. gegužės 9 d. Vilniaus "Tiesoje" tilpo sekamas nekrologas:

Tarybų Lietuvos visuomenė, jos kultūros darbuotojai patyrė skaudų nuostolį: š. m. gegužės 7 d. Vilniuje staiga mirė revoliucinio judėjimo dalyvis, rašytojas ir mokslininkas, ilgametis pedagogas, TSKP narys nuo 1927 m., profesorius B. Pranskus-Žalionis.

Gimęs 1902 m. spalio 11 d. Vilkaviškio rajono Juodupėnų kaime, valstiečių šeimoje, Bronius Pranskus (iki 1923 m. Vaclovas Anskaitis) mokėsi Vilkaviškio, Vilniaus, Voronežo lietuvių

gimnazijose. Gyvendamas Voroneže, B. Pranskus 1915 m. pabaigoje įstojo į J. Jaronio sukurta moksleivių marksistų organizaciją. Šioje organizacijoje B. Pranskus įgijo pirmuosius visuomeninio darbo įgūdžius, susipažino su marksistine literatūra. Po Spalio revoliucijos visuomenininkai sukūrė savo jaunimo kuopą — "Jaunimo Internacionalo" organizaciją, kuri iš esmės buvo besikuriantis komjaunimo organizacija. B. Pranskus dirbo šios organizacijos valdybos sekretoriumi.

Grįžęs į Lietuvą, B. Pranskus 1921 m. baigė Marijampolės gimnaziją. Tuo pat metu jis nuo 1920 m. veikliai dalyvavo kuriant Lietuvos Komunistinę Jaunimo sąjungą, buvo jos Suvalkijos rajono komiteto pirmininkas. Išrinktas LKJS Centro Biuro nariu, B. Pranskus padėjo leisti CB organą "Jaunąjį komunistą" ir kitus komjaunimo leidinius. 1922 m. vasarą B. Pranskus buvo pasiūstas į Karaliaučius, kur jis organizavo LKP spaudos užsienyje leidimą. Šis darbas buvo nutrauktas 1922 m. rugsėjo 6 d., vokiečių policijai suėmus B. Pranskų ir ištrėmus jį į Lietuvą.

Už revoliucinę veiklą B. Pranskus ir Lietuvoje buvo porą kartų suimtas. Paleistas už užstatą, B. Pranskus partijos patarimu emigravo į Tarybų Sąjungą ir 1923-1936 m. dirbo Vakarų tautinių mažumų komunistinio universiteto lietuvių sektoriuje lietuvių kalbos ir literatūros dėstytoju. Kartu jis pats mokėsi ir 1926 m. baigė Maskvos Valstybinį universitetą, o paskui ir aspirantūrą. Nuo 1929 m. B. Pranskus buvo universiteto katedros vedėjas. Jam buvo suteiktas docento, o 1934 m. ir profesoriaus vardas.

Nuo 1920 metų B. Pranskus pradėjo bendradarbiauti spaudoje. Jo eilėraščių spausdindavo užsienio lietuvių pažangieji laikraščiai "Laisvė", "Vilnis", "Rank-

pelnis," Tarybų Sąjungoje ėję periodiniai leidiniai "Kolektyvas", "Bibirkštis", "Raudonasis artojas", "Prie-kalas," o taip pat Lietuvoje ir Vokietijoje leista Lietuvos Komunistų partijos spauda ("Balsas", "Skardas" ir kt.). Jo poetinės kūrybos pavyzdžių buvo nemaža išspausdinta almanachuose ir atskirais leidiniais išėjusiose knygose "Audringosios jėgos" (Minskas, 1932 m.), "Į ateitį šviesią" (Vilnius, 1959), "Kovų poemos" (Vilnius, 1961).

Didžiulį barą B. Pranskus išvarė lietuvių literatūros tyrinėtojų, literatūros kritikos srityje. Nemaža šios rūšies darbų B. Pranskus paskelbė savo 1931-1937 m. redaguotame žurnale "Prie-kalas." Dar 1933 m. jis pirmasis "Lietuvių literatūros chrestomatijoje" pateikė lietuvių proletarinės literatūros atsiradimo ir išsivystymo istorinę apybraižą.

Vaisingas B. Pranskus kūrybinis darbas ištisiam 8 metams buvo nutrauktas asmenybės kulto laikotarpiu. Tačiau jis nepalūžo ir, 1947 m. grįžęs į Tarybų Lietuvą, vėl energingai ėmėsi dirbti literatūros mokslo srityje. 1956 metais jis buvo visiškai reabilituotas.

Dirbdamas pokario metais Lietuvos TSR Tarybinių rašytojų sąjungoje, Lietuvos TSR Mokslo akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto, paskui Vilniaus Valstybiname universitete, prof. B. Pranskus daug prisidėjo, nagrinėdamas literatūrinį palikimą, išryškindamas pažangias lietuvių literatūros tradicijas, padėdamas parengti "Lietuvių literatūros istoriją." Jo pastangų dėka 1960-1962 m. pasirodė A. B. Pauliukevičiaus, A. Dabulevičiaus, A. Merkytės Regračio, B. Pauliukevičiaus, A. Dabulevičiaus, A. Merkytės rinktiniai raštai, eilės kitų proletari-

Atidarytas muziejus

Dešimtis metų cirko LTSR liaudies artisto Jono Ramanausko ir LTSR nusipelnusios artistės Jadvygės Ramanauskienės archyvuose kaupėsi suvenyrai, autografai, nuotraukos, o mintyse—svajonės atidaryti pirmąjį lietuviško cirko muziejų.

Švėsdami savo sidabrines vestuves, Ramanauskai organizavo pirmojo lietuviško cirko muziejaus atidarymą. Dviejuose mažuose kambarėliuose telpanti turta galima pavadinti tik įžanga į būsimąjį muziejų. Sienos nukabinėtos garbės raštais, skirtais visam cirko kolektyvui iš įvairiausių šalies kampelių. Ten stende susimąsčiusio Ukrainos liaudies dainiaus biustas — kijevičių dovanos. Šalia — šachtininko kepurė ir lemputė: juos įteikė susitikimo metu Donbaso angliakasiai. Kiekvienas eksponatas čia turi savo istoriją. Tai atskiras etapas lietuviškojo cirko darbe. Tai nauji draugai, kurie nuolat seka kūrybinio kolektyvo kelią. Ryga ir Alma Ata, Leninobadas ir Gercenas, Užkaukazė ir Lenkijos Liaudies respublika... Apie "Vilniaus"

nių rašytojų kūrybinių rinktinės. B. Pranskas atsiminimų knyga "Artimieji toliai" yra vienas geriausių memuarinės lietuvių literatūros pavyzdžių.

Aukštųjų mokyklų studentai, aspirantai, jaunoji tarybinių mokslininkų karta visada su dėkingumu prisimins prof. B. Pranskų kaip savo mokytoją, nuosirdų mokslinį vadovą.

Komunistų partija ir Tarybinė vyriausybė aukštai įvertino B. Pranskus nuopelnus, apdovanojama jį Lenino ordinu.

Šviesus B. Pranskus, žymaus lietuvių kultūros darbuotojo, ištikimo kovotojo už liaudies reikalus, atminimas visada liks gyvas mūsų širdyse.

J. Banaitis, A. Barkauskas, A. Bendžius, A. Bie-liauskas, L. Diržinskaitė, J. Grigonis, A. Guzevičius, K. Korsakas, J. Kubilius, K. Mackevičius, J. Matulis, V. Meščerjakovas, E. Mieželaitis, V. Niunka, J. Paleckis, G. Pranskienė, A. Sniečkus, R. Šarmaitis, M. Šumauskas, F. Vaišnoras, A. Venclova, H. Zabulis, G. Zimanas, J. Zinkus, J. Žiugžda

Nuo laidotuvių komisijos

—:—

Karstas su velionio palikais pašarvotas Vilniaus Valstybinio universiteto Akty salėje.

Atsisveikinimas su velioniu — gegužės 9 d. nuo 10 val. Karstas išnešamas gegužės 9 d. 15 val.

Laidotuvės įvyks Antakalnio karių kapinėse.

"Laisvės" Redakcijos

žodis

Prof. Bronius Pranskus-Žalionis buvo ilgametis mūsų laikraščio bendradarbis, pradėjęs mums rašyti prieš daugiau kaip 40 metų. Jo staigi mirtis — didžiulis nuostolis mums ir visiems pažangiesiems Amerikos lietuviams.

Didžio liūdesio valandoje reikiama gilia užuojauta velionio šeimai, Tarybų Lietuvos Rašytojų Sąjungai, visiems jo bičiuliams ir bendradarbiams.

cirko kolektyvo laimėjimus liudija įrašai atsiliepimų knygoje, žiurovų laiškei, Tarybų Sąjungos cirko meistrų įrašai, mūsų respublikos Kultūros ministerijos atsakingų darbuotojų atsiliepimai.

Dešimtis metų kaupėsi medžiaga, ir štai kovo 30-ąją nuošalioje Mackevičiaus gatvėje buvo atidarytas pirmas lietuviško cirko muziejus.

M. Milčiota

Kaunas

APIE HARLEMO
PADETĮ

New Yorkas. — NAACP, negrų organizacijos, veikėjai sakė, kad gegužės mėnesį bus suruošta apie 20 protesto susirinkimų prieš segregaciją.

Roy Wilkins, NAACP sekretorius, sakė, kad televizijoje ir komercinėje spaudoje buvo perdėta kalbant apie negrų jaunųjų gaują, kuri yra organizuota Harleme. Jis sakė, kad yra vandalių, neatsakomųjų elementų ir kurstytojų, bet jie neatstovauja negrų jaunimui.

Manila. — Namo gaisre žuvo 34 žmonės.

Ksavera

Vyksta į NATO šalių moterų demonstraciją už taiką

Penkiolikos NATO (North Atlantic Treaty Organization) šalių moterų, Amerikos Moterų už Taiką veiklos iniciatyva, pasisakys už taiką ir nusiginklavimą š. m. gegužės 12-14 dienomis Hagoje, Olandijoje.

Ši NATO moterų taikos jėga susidės iš moterų, suvažiavusių iš visų JAV kampų ir iš keturiolikos kitų NATO šalių — Kanados, Norvegijos, Danijos, Vakarų Vokietijos, Anglijos, Belgijos, Italijos, Prancūzijos, Olandijos, Islandijos, Liuksemburgo, Graikijos ir Turkijos.

Ks. B. Karosienė

Ministrai ir generolai rinksis į "Taikos Rūmus" diskutuoti NATO strategiją, kuri apims planus įsteigti daugiašalinį laivyną, kuris bus įrengtas su Polaris siveidiniams.

Ką pasauliui reiškia daugiašalių jėga, kurią peršauk AV NATO šalis? Tai plitimas branduolinių ginklų, kurie susidės iš 25 laivų ir bus vairuojami mišrios NATO komandos. JAV suutiko įrengti palydovą laivų ir dar šiais metais ištreiniruoti jo igulą. JAV jau nuo 1957 m. teikė NATO šalių branduolinių ginklų pristatymo sistemas, bet nedavė pilnos kontrolės branduoliniams galvoms.

Vyriausiasio sumanymo tikslas — tai patenkinimas Vakarų Vokietijos troškimo tapti branduoline jėga. Tačiau Vakarų Vokietija labai stipriai remia šį planą. Iki šiol ji rėmė tik Italiją, Belgiją, Graikiją, Turkiją, Olandiją ir, žinoma, Vakarų Vokietiją.

Dabar sujudo amerikiečiai ir tuo reiškia susirūpinimą ne tik už taiką darbuotojai, bet ir daugelis politikų, ir net pareigūnų kaip valstyje, ir net kitokiose vietose. Vienas jų paminėtinas tai Stassenas, kuris labai teisingai sako: "Jei pradėsime skleisti branduolinius ginklus toms jėgoms, kurios sudaro NATO, niekuomet negalėsime suderinti visų penkiolikos jų... Aš susirūpinęs, kad mes peržengsime ribas, iš už kurių nebegalėsime pasitraukti atgal, ir žmonija jau niekuomet nebegalės suvaldyti ginklų varžybų ir jų kontrolės."

Aišku, kad pralitimas branduolinių ginklų ir daugiau šalių padaugina karo grėsmę, ar tai būtų per grąną atsitiktinumą, ar per planuotą puolimą.

JAV sutinka, kad NATO šalis naudotųsi branduolinių ginklų, ir sutinka atsisakyti nuo veto teisės.

Teikimas branduolinių ginklų NATUI, ypačiai Vakarų Vokietijai, atgavintų neapykantą ir baime militarizmo, kuris buvo atsakingas už du baisius

nepamirštus pasaulinius karus.

Plitimas branduolinių ginklų yra tiesioginis prieštaravimas prezidento Johnsono pažadui — "Užsaldyti atominius ginklus." Šis NATO apginklavimas vaizduoja rimtą grėsmę, kuri, aišku, privers Tarybų Sąjungą atsisakyti tartis Ženevos nusiginklavimo konferencijoj. Ženevos konferencijos delegatas S. K. Carapkinas užprotestavo, sakdamas, kad "jei šis mirščių jėgų apginkluotas Polaris siveidiniams laivynas nebus atšauktas, negalėsime susitarti šioj konferencijoj." Jam pritarė lenkų ir čekų delegacijos.

Šiais metais Ženevos konferencija atsidarė aukštos nuotaukos klimato, nes prezidentas Johnsonas atsisaukė daryti sutartį, kad branduoliniai ginklai "nebūtų pavesti kontrolei valstybių, kurios iki šiol tos kontrolės neturėjo," bet dabar tas klimatas atšalo.

Vašingtono pozicija tokia, kad mišrių jėgų daugiašalis laivynas neprieštarauja prezidento pareiškimui, nes aktuali kontrolė (tiesioginis iššovimas) bus palaikomas JAV rankose. Technškai sunku tai suderinti su tinkrnybe, nes kitos šalys dalintųsi laivyno manevravimu, jei vyktų koks susirėmimas. Bet to irgi nebūs laikomas, nes dabar jau atvirai kalbama, kad tarsis suteikti visiems teisę prie branduolinio mygtuko.

Moterys šioj taikos misijoj lankys visų penkiolikos NATO šalių delegacijas vertibuoji jėgas naujai strategijai — taikai ir atsipalaidavimui nuo branduolinių ginklų vidurinėje Europoje. Jos bendrai demonstruos prieš plitimą branduolinių ginklų kaip vakaruose, taip rytuose. Kad baigti ginklų varžybą, jos bandys atkreipti pasaulio dėmesį į pozityvius nusiginklavimo žingsnius, kurie turėtų būti priimtini šalims. Juk apsauga kaip mūsų, amerikiečių, taip europiečių glūdi sumažinime, bet ne padauginime apsiginklavimo.

Demonstracija vyks prie "Taikos Rūmų" salės Hagoje, kur NATO militarinė konferencija posėdžiaus. Jos diskusijos bendrus klausimus, besiribiančius su moterų taikos uždėjimu, ir tarsis, kaip juos pravesti savo šalyse.

Baigus Hagoj demonstraciją, Amerikos delegacija gavo pakvietimą iš Vakarų Vokietijos, Prancūzijos ir Anglijos atvykti į jų šalis, kur bus laikomos demonstracijos ir masiniai mitingai ir abelai pasitarimai su taikos vadais.

Šią tiesioginę Moterų už Taiką veiklą turime remti. Jinai apjuosia taikos vaiklą ne tik NATO šalių, bet džiuginančiai bus pavyzdžiui visoms moterims visame pasaulyje, ypačiai Amerikos Valstybių Organizacijos šalis (Organization of American States), nes ir čia JAV rengiasi apjuosti branduoline siena.

Maskva. — Tarybų Sąjungos prezidentas Leonidas Brežnevas įspėjo Jungtines Valstijas, kad jos neaprovokuotų karo skraidydamos virš Kubos.

Kaip buvo atžymėta Gegužės Pirmoji plačiajame pasauly

"Laisvėje" buvo rašyta apie šiu metų Gegužės Pirmosios minėjimus tūlose šalyse, bet trumpai. Žemiau paduodame TASS - ELTOS neilgus pranešimus apie demonstracijas plačiajame pasauly. —Redakcija

Visų pasaulio žemynų darbo žmonės plačiai ir iškilmingai pažymėjo Gegužės Pirmosios šventę — tarptautinio proletarinio solidarumo dieną.

Šventiškai ir puošniai Gegužės Pirmąją atrodė socialistinių šalių miestai ir kaimai.

Varšuvoje trims šimtams tūkstančių demonstracijos dalyvių kalbėjo Lenkijos Jungtinės darbininkų partijos Centro Komiteto pirmasis sekretorius V. Gomulka. Pasveikindamas darbo žmones su švente, jis pasakojo apie Liaudies Lenkijos laimėjimus įvairiose gyvenimo srityse.

V. Gomulka perdavė karštą, nuoširdų sveikinimą socialistinių šalių tautoms. Iš visos širdies, pasakė jis, sveikiname mūsų nuoširdžią ir geriausią sąjungininkę, Lenino tėvynę ir komunizmo pionierę — didžiąją Tarybų Sąjungą, taikos visame pasaulyje tvirtovę.

Berlyne, Markso ir Engelsono aikštės tribūnoje, buvo VVSP CK pirmasis sekretorius, VDR Valstybės tarybos pirmininkas V. Ulbrichtas, VDR Ministrų tarybos pirmininkas O. Grotevolis, VKP CK pirmasis sekretorius M. Reimanas, svečiai iš užsienio.

Gegužės Pirmosios kalbą visiems VDR darbo žmonėms pasakė VVSP CK politinio biuro narys A. Noimanas. Jis nurodė aktyviai Tarybų Sąjungos kovą už taiką ir perdavė brolišką sveikinimą tarybinei liaudžiai.

Gegužės Pirmosios demonstracijoj Budapešte dalyvavo apie ketvirtį milijono Vengrijos sostinės gyventojų. Tribūnoje buvo VLR Prezidiumo pirmininkas I. Dobis, Vengrijos Socialistinės darbininkų partijos CK pirmasis sekretorius, Vengrijos revoliucinės darbininkų-valstiečių vyriausybės pirmininkas J. Kadaras, Vengrijoje viešės Tarybų Sąjungos lakūnas-kosmonautas A. Nikolajevs.

Dešimtys tūkstančių darbininkų, moksleivių, aplinkinių kaimų valstiečių nuo ryto užtvindė Kinijos Liaudies Respublikos sostinės Pekino parkus ir stadionus. Jie susirinko čia šventiniams pasilinksminimams, kad paminėtų Gegužės Pirmąją. Po to miesto įmonių, įstaigų ir mokyklų atstovų kolonos pražygiavo centrine gatve ir Tianjanmynio aikšte.

Vakare viršum Pekino sužėrėjo fejerverko žiburiai.

Bukarešte šventė prasidėjo darbo žmonių mitingų Aviatorių aikštėje. Mitingo dalyviai karštai sveikino tribūnoje pasirodžiusius Rumunijos Darbininkų partijos vadovus su RDP CK pirmuoju sekretoriumi G. Georgiu-Dežu priešakyje ir Pasaulinės profsąjungų federacijos generalinį sekretorių Lui Sajaną. Kalbėjęs RDP CK Politinio biuro narys, RLR Ministrų tarybos pirmininko pirmasis pava-

duotojas G. Apostolas pažymėjo, kad šiemet Rumunijos liaudis švenčia Gegužės Pirmąją, pasiekusi didelius darbo laimėjimus socialistiniame lenktyniavime 20-ųjų šalies išvadavimo iš fašistinės prispaudos metinių garbei.

Iškilmingai pažymėjo darbo žmonių tarptautinio solidarumo dieną Kubos liaudis. Masinė demonstracija Havanoje vyko keletą valandų. Viršum nesibaigiančių kolonų — didžiuliai V. Lenino, N. Chruščiovo, Fidelio Kastro, Chosės Marčio portretai. Demonstracija baigėsi mitingu Revoliucijos aikštėje. Didelę kalbą pasakė Vieningosios socialistinės revoliucijos partijos nacionalinės vadovybės pirmasis sekretorius, ministras pirmininkas Fidelis Kastro.

Gegužės Pirmosios garbei Belgrade, Revoliucijos bulvare įvyko Jugoslavijos Liaudies armijos kariuomenės paradas. Centrinėje tribūnoje buvo partijos ir vyriausybės vadovai su prezidentu J. Broz Tito priešakyje.

Po parado įvyko masinė darbo žmonių demonstracija, skelbusi taikos ir socializmo, tarptautinio solidarumo, būsimojo JKS VIII suvažiavimo, 20-ųjų Belgrado išvadavimo metinių šūkius.

Iškilmingi susirinkimai, mitingai, demonstracijos, skirtos Gegužės Pirmajai, įvyko daugelyje kitų socialistinių šalių miestų ir kaimų.

Šventė iškilmingai pažymėta visose žemės rutulio kampeliuose.

Gausios masinės darbo žmonių manifestacijos įvyko visoje Prancūzijoje. Tūkstančiai darbo žmonių susirinko į mitingą prie Paryžiaus Darbo rūmų.

Mitingo dalyviai priėmė rezoliuciją, kurioje reikiama solidarumą su antiimperialistine savo klasės brolių kova visame pasaulyje, su tautomis, kuriančiomis naują visuomenę. Rezoliucijoje jie sveikina tarybinę liaudį ir kitų socialistinių šalių tautų pastangas, įgyvendinti nusiginklavimą ir mąžinti tarptautinį įtempimą, išsaugoti taiką.

Vieningai pažymėjo Gegužės Pirmosios šventę dirbančioji Italija. Visuose miestuose vykusiose masiniuose mitinguose ir demonstracijose dalyvavo milijonai darbo žmonių.

Didžiausiose JAV centruose — Čikagoje, Filadelfijoje, Niujorke — įvyko darbo žmonių ir visuomenės atstovų Gegužės Pirmosios mitingai. Niujorke mitingo dalyviai iškelė transparentus su šūkiais: "Už taikos ir draugystės paktus," "Už taikų sambūvį," "Atkurti taikūs santykius su Kuba," "Grąžinti iš Pietų Vietnamo Amerikos kareivius."

5 tūkstančių darbo žmonių demonstracija įvyko Ispanijos Bilbao mieste. Čia buvo skelbiami šūkiai: "Laisvė!", "Šalin kapitalizmą!", "Tegyvuoja darbininkų klasė!". Policija išvaikė demonstrantus. Suimta 10 žmonių.

Gegužės Pirmosios demonstracijos vyko Lisabonoje. Salazaro policija į demonstrantus atidengė ugnį. ...Saulės šviesos nužer-

tas šventinis Alžyras. Nuo ryto centrinės miesto aikštės išsiričiuoja demonstrantų kolonos. Kartu su sostinės gyventojais demonstracijoje dalyvauja artimų kaimų valstiečiai. Jie neša šūkius: "Pirmyn, už socializmo statybą!", "Šalin neokolonializmą!"

Plačiai pažymėjo Gegužės Pirmąją JAR darbo žmonės. Kaire įvyko šventinė demonstracija. Darbininkų kolonos praėjo Respublikos aikštę, kur jas sveikino prezidentas Naseras. Vakare įvyko masinis mitingas, kuriame didelę kalbą pasakė prezidentas Naseras.

Gegužės Pirmosios demonstracija Zanzibare vyko šūkiais: "Mirtis imperikalizmui!", "Tegyvuoja tarptautinis darbininkų klasės solidarumas!"

Mitingais, demonstracijomis ir iškilmingomis eitynėmis pažymėjo Gegužės Pirmąją Ganos, Gvinėjos, Malio, Maroko, Tuniso, Libano, Izraelio darbo žmonės.

Indijos sostinės Delio profsąjungų centruose nuo ryto buvo iškeltos raudonos vėliavos. Darbininkų rajonų gatvės pasipuošė šūkiais ir plakatais. Vakare didžiausio Delio profsąjungų iniciatyva buvo organizuota masinė darbininkų ir tarnautojų demonstracija. Gandžio aikštėje įvyko didingas mitingas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 50 tūkstančių žmonių.

Apie 6 milijonus darbo žmonių septyniuose šimtuose Japonijos miestų Gegužės Pirmąją su raudonomis vėliavomis ir transparentais išėjo į gatves atšvęsti Gegužės Pirmosios. Šventė vyko šūkiais: "Uždrausti branduolinių ginklų." "Už visuotinį ir visišką nusiginklavimą," "Protestuojame prieš kainų kėlimą," "Reikalaujame padidinti darbo užmokestį." Tokijuje įvydidižulė darbo žmonių demonstracija. Demonstrantai, dainuodami kovines darbininkų dainas, praėjo miesto gatvėmis.

Australijos darbo žmonės pagal tradiciją tarptautinio darbo žmonių solidarumo dieną švenčia pirmąjį sekmadienį po Gegužės Pirmosios. Ir šią dieną Australijos darbo žmonės pažymėjo masinėmis eitynėmis.

Susirinkimai, mitingai, demonstracijos vyko daugelyje kitų pasaulio šalių. Gegužės Pirmosios šventė jaudinamai pademonstravo tarptautinį solidarumą darbo žmonių, plačiai pažymėjusių savo vienybę ir brolybės dieną.

N. ROCKEFELLERIS IR BŪSIMI RINKIMAI

Chicago. — Bankete kalbėjo New Yorko valstijos gubernatorių Nelsonas Rockefelleris. Jis puolė socialistines šalis, ypačiai Kubą, pataikavo reakcininkams, pasakodamas, kad jeigu jis bus išrinktas JAV prezidentu, tai tada jis "pafigksys" Tarybų Sąjungą ne tik žemėje, bet ir erdvių užkariavime.

Galima pasakyti, kad iki JAV prezidento vietos yra jam taip toli, kaip lapei prie vynuogių ant medžio šakų.

Washingtonas. — JAV yra 3,921,000 bedarbių.

Su Gegužės Pirmąja!

Brangi Mūsų drauge Ieva Mizariene,

Lietuvos Žemės ūkio Akademijos profesorius, dėstytojų, studentų ir visų darbuotojų vardu leiskite širdingai pasveikinti Jus ir Jūsų šeimą Tarptautinės darbo žmonių šventės—Gegužės Pirmosios proga.

Mes visi su dideliu malonumu prisimename trumpą, bet tokį mielą Jūsų viešėjimą pas mus. Ir, rodos, taip neseniai drauge su Jumis vaikščiojom po neužbaigtą centrinių rūmų pastatą. O dabar mes visi jau dirbame tuose naujuose, šviesiuose, pilnuose saulės ir jaunystės rūmuose. Dideli darbai laukia mūsų toliau gerinančių specialistų paruošimą, auklėjant juos tikrais tarybiniais piliečiais. Ir mes pilni ryžto atlikti tuos garbingus uždavinius.

Kviečiame Jus — atvažiuoti pas mus. Atvažiuokite kartu su vyru, mums visiems žinomą ir mylimą rasiytoją — Rojum Mizara. Mes Jums parodysime dar brandesnius mūsų mokomojo ūkio laukus, dar žvalesnius studentus, padainuosime daug skambių lietuviškų dainų. Visada — Jūs mūsų brangiausia viešnia.

Mes, sveikindami Jus Gegužės Pirmosios proga, linkime daug ištvermės kilniame Jūsų darbe, geros sveikatos ir nenuilstamo entuziazmo.

To pat linkime ir visiems Jungtinių Amerikos Valstijų pažangiems lietuviams.

Z. Urbonas, Rektorius
Profesoriai ir dėstytojai:
H. Gulbinskienė, G. Olekas, R. Kelbauskas, J. Kriščiūnas, V. Daunyla, V. Ruokis, K. Jasinskis, R. Petrauskas, V. Genius, P. Šklerius. Kaunas, 1964-IV-27

"Sveikinu Atlanto undinę" — linksmai pasakė Lietuvos agronomų tėvas, žilagalvis profesorius Viktoras Ruokis, sveikindamas Ievą Mizarienę Žemės ūkio akademijos miestelyje Noreikiškėse, Kaune, 1963 m. vasarą.

Philadelphia, Pa.

Minėsime sukaktį

Sukaktuvių minėjimas, žinoma, yra tradicinis. Sukaktuves mini net ir prieš kelis šimtus metų gyvenusių žmonių. Kaip kas mėgstą rašinėti ilgiausius atsiminimus apie kadaise gyvenusius asmenis. Philadelphiai minės svarbią sukaktį savo gerų draugų Ramanauskų, Antano ir Broniūtės. Dvidešimt metų atgal draugai Ramanauskai apleido philadelphiečius, įsigydami ūkį netoli, mažai nuo Sellersville, Pa. A. Ramanauskas pasakoja: per dvidešimt metų ariau ir akėjau laukus ir visokius javus (grūdus) sėjau. Kai ateina piūtis, pasipustęs aš dalgeleėjau lankon pianti žalio šienelio... Dabar sumanėme šią sukaktį iškilmingai minėti per visus šiuos metus.

Pirmutinę dieną šviesime tai gegužės 31 d. Bus nedėldienis, tik po kapinių puošimo dienos. Todėl maloniai užprašome visus mūsų draugus ir pažįstamus, kurie tik išgalite, atvykti pas mus.

Puikus draugų Ramanauskų sumanymas. Draugė Broniūtė Ramanauskienė sako: turime užtenkamai ūkio produktų: pienelio, sūrių, sviesto ir mėsos, bet sveikatos tokio pokylio suruošimui gal ir per mažai. Todėl ji prašo talkos ir draugų philadelphiečių. Aš ir tą pažadėjau.

Dabar beliko nepamiršti užprašymo dienos — gegužės 31, ir kelių, kaip susirasti vietą. O tai nesunku. Iš Philadelphijos eina didelis kelias link Eastono, 309. Vaziuojame iki Sellersville, Pa., už miestuko bus kelias 563, philadelphiečiai

pasisuka po kaire. Pavažiavus apie porą mylių, bus keliukas LONELEY RD., pasuks po kaire. Tai ir viskas. Iš toliau vykstant, susiraskite kelią 309, pasisukimus jau žinote.

Taigi, iki pasimatymo, mieli prieteliai.

Južintiškis

Detroit, Mich.

Detroito Moterų Pažangos klubas laikė savo susirinkimą gegužės 3 d. Jos nutarė paaukoti \$15 labai geram tikslui. Dėkui joms. Po susirinkimo turėjo, kaip yra sakoma, arbatašės vaisės. Jos turėjo daug svečių.

Moterys dirba ne tik savo arbatėlių vaisėse, bet ir gamindamos maistą pietums, banketams ir vakarienėms; patarnauja visokiems būdais ir visados dovanai. Dirba kaip bitės.

Man rodos, Detroito progresyviai vyrai turėtų surengti moterų pagerbimui banketą.

Visos draugijos, palai kančios savo salę, rengia pietus gegužės 17 dieną, 2-ą valandą popiet dėl salės naudos. Už salę reikia mokėti \$35 kas mėnuo. Jūsų dalyvavimas suteiks šiek tiek paramos.

Nepamirškite gegužės 17 d. rengiamų pietų, įvykstančių Porter Hall — draugijų salėje.

Dėl įvykstančių pietų ALDLD 52 kuopos mėsinis susirinkimas perkeltas į gegužės 31 d.

V. Zabul

Fort William, Škotija.— Susidaužė JAV karinis lėktuvas "F-101" ir žuvo lakūnas.

J. GRIGISKIS

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Kaip Washingtonė buvo paruošta Kubon invazijai

Dabar gauname daugiau duomenų, kaip 1961 m. buvo paruošta Kubon invazija, kuri buvo ištaškyta ir kurios pasėkoje Jungtinių Valstijų prestižas labai nukentėjo.

Prezidento Eisenhowerio administracija, kiek žinoma, suteikė galią Centralinei Zvalgybos Agentūrai (Central Intelligence Agency) sudaryti planą ir vadovauti invazijai.

Besiruošiant invazijai administracija pasikeitė: 1961 metų pradžioje prezidento vietą užėmė John F. Kenedis. Bet Centralinės Zvalgybos Agentūros vadovybė pasilikto pati: jai vadovavo intrigomis pasižymėjęs Allen W. Dulles. Invazijai pasiruošimas buvo paspartintas.

Siomis dienomis iš spaudos išėjo Haynes Johnsono parašyta knyga "The Bay of Pigs", kurioje plačiai aprašoma visa invazijos procedūra.

Haynes Johnson yra pasižymėjęs spaudos reporteris Washingtonė. Toje knygoje jis faktiškai įrodo, kad Allen W. Dulles visai nenorėjo skaitytis su prez. Kenedžio nuomone ir patarimais kas liečia Kubon invaziją. Johnsonas teigia, kad prez. Kenedis prieš pat invaziją įsakė sulaukyti visą invazijos planą, bet Dulles su tuo įsakymu nesiskaitė.

Knygoje figūruoja vardai keturių invazijos vadų: Manuel Artino, Jose Perez Roman, Erneido Olivia ir Enrique Ruiz-Williams. Jie buvo priskirti prie invazijos brigados 2506. Invazijai sumokėjus jie išsiplepėjo, kad prez. Kenedis bandęs invaziją sulaukyti, bet Centralinė Zvalgybos Agentūra visai nesiskaitė su Kenedžio įsakymu.

Po tos tragiškos invazijos, žinoma, Allen W. Dulles nebe ilgai tai agentūrai vadovavo. Prez. Kenedis jį vieton paskyrė John A. McCone.

Savo įdomioje knygoje H. Johnson nurodo, kad Centralinė Zvalgybos Agentūra su Allen W. Dulles buvo tapusi aukštesnė valdžia ir už JAV centralinę vyriausybę. Daugelis taip aiškino Kongrese ir lauko pusėje. Užsienio reikaluose Dulleso žodis buvęs galingesnis už paties prezidento žodį.

Ką rodo 1963 metų automobilių pramonės raportai

Automobilių pramonė, kaip rodo metiniai raportai, 1963 m. davė korporacijoms rekordinius pelnus. Tai buvo geriausi korporacijoms metai.

General Motors korporacija gali didžiuotis esanti pirmoje vietoje. Jos metinis pelnas siekia 3 ir pusę milijono dolerių. Kiekvienas jos darbininkas per vienerius metus suteikė jai pelno po \$5,416. Palyginus su 1962 metų pelnu, korporacijai liko pusė milijono dolerių daugiau arba 18 procentų pagaliau. Nuo 1959 metų korporacijos pelnas pakilo 82 procentais.

Fordo korporacija užima antrąją vietą gamyboje ir pelno daryme. 1963 metais jos pelnas siekė virš vieno milijono dolerių. Auto-

mobilių gamyba pakilo 4,7 proc. Tuo pačiu metu darbininkų skaičius beveik nepakilo. Mat, automatinė Fordo gamyboje smarkiai veikia. Kiekvienas Fordo darbininkas pagamina produkcijos daugiau, negu kitų korporacijų darbininkai.

Trečioje vietoje stovi Chryslerio korporacija, pakėlus savo automobilių pardavimą net 50 proc. 1963 ji pelno padarė 325 milijonus dolerių. Nuo 1957 metų pelnas pakilo net 30%. Biskį sumažintas darbininkų skaičius padarė produkcijos 42,6 proc. daugiau, palyginus su 1959 m. Išeina, kad kiekvienas darbininkas padidino produkciją 60,7 proc.

Panašiai, gal kiek po mažiau, ir kitos mažesnės automobilių gamybos kompanijos pelnėsi 1963 m. Tai parodo, kad automobilių darbininkai, padarydami tokius milžiniškus kompanijoms pelnus, turi teisę gauti trumpesnį darbo savaitę ir pagerintas darbo sąlygas. Automobilių darbininkų unijos reikalavimai turėtų būti pilnai patenkinti.

New Yorkas pirmauja

Negalime pasidžiaugti, kad New Yorkas pirmauja svarbiausių gyvenimui reikmenų kainų pakilimu. Bet šis mūsų metropolitenas tuo klausimu iš tikro stovi pirmoje vietoje.

Valdiškasis Darbo Statistika Biuras paskelbė, kad gyvenimo reikmenys kovo mėn. visoje šalyje pakilo 1,5 proc., o New Yorko srityje — 2,2 proc.

Nuo 1957 m. pragyvenimas visoje šalyje pakilo 7,7 proc., o New Yorko srityje — 10 proc. Tai nemažas skirtumas.

Nuo 1957 m. medicininė pagalba pakilo 19 procentų, spauda, teatrai ir kitos pasilinksminimo įstaigos pakilo 21 proc., nuomos — 13%. Daleidžiama, kad balandžio mėn. irgi susidarys proporcingas pragyvenimo kainų pakilimas.

Bet darbininkų algų pakilimas vis tebėra atsilikęs. O tie, kurie gyvena iš nedidelių pensijų, per keletą pastarųjų metų negavę jokio pakėlimo, suprantama, priversti panešti didėjančius apsunkinimus.

Kaip "mažina" nedarbą

Senatinis darbo subkomitetas siūlo bilių, kuris galės žymiai sumažinti bedarbių skaičių, jeigu jis būtų Kongreso užgirtas.

Komitetas rekomenduoja skirti penkis milijonus dolerių kovai su nedarbu. Jeigu toji suma būtų tinkamai panaudota, kaip biliaus siūlytojais teigia, tai nedarbas sumažėtų iki 3 proc. visos darbo jėgos (šiuo metu yra 5,7 proc. darbo jėgos).

Gerai žinoma, atsitikime, jeigu ir būtų sumažinta iki 3 procentų, tai visgi pasilikti apie trejetą milijonų bedarbių gretose.

Washingtonas. — Kongresmanas John B. Williams, iš Mississippi valstijos, sako, kad komunistai organizuoja negrus kovai už lygias teises.

Londonas. — 1963 metais Anglijos ir Kinijos prekyba siekė \$88,750,000 vertės.

Jeronimas Šukaitis

Penkiasdešimt antri metai Amerikoje

Traukinys pradėjo lėtėti. Konduktorius atsiminėja iš kai kurių keleivių bilietus, paėmė ir mano ir po keletą kartų šaukė: "Waterbury, next station Waterbury!" Traukinys sustojo, durys atsidarinėjo, išlipau iš vagono. Išėjęs iš stoties, pamaciau dvi karetas po porą juodų arkliukų prie šaligatvio. Priėjęs prie vienos parodžiau kučieriui mano pusbrolio adresą, jis duris atidarė paliepė lipi į kareta. Karetoji atsisėdus, jis arkliukus paraginė, o kareta riedėjo brukuota gatve, o aš džiaugiausi, kad pirmą kartą savo gyvenime važiuoju tokia minkšta kareta, kaip ponas. Bet neilgai man teko tuo džiaugtis, nes už kokios 20 minučių sustojo prie vieno pastato, kučierių duris atidarė, išlipau, o jis rodė pastato duris ir rankas atkišęs sako: "Seventy five cents." Aš jam padaviau dolerį, jis man davė 25c gražos.

Šis pastatas buvo Kazio Kazakausko karčiama Bank gatvė. Įėjęs vidun pamaciau savo pusbrolių Telesorių Patašį ir Joną Kazakauską belošiant biliardus. Puolėmės vieni kitiems ir glėbius, sveikinomės ir džiaugėmės, kad ir vėl mes daikte, nors toli toli nuo Stakių miestelio, kur mes sueidavom kas sekmadienis. Telesorius parsivedė pas savo brolių Jurgį, kuris vedęs ir randavojo namą su keletu kambarių. Pasisveikinom ir pasidžiaugėm. Jo žmona irgi buvo man tolimai giminaitė Magdalena Kukliauskaitė.

Darbas vario ir misingio fabrikuose

Nemokančiam anglų kalbos ir pirmą kartą atsidūrusiam didelio fabriko viduj, kur milžiniškos mašinų kočioja misingio plokštės ir milžiniškos krosnys užia — kaitina rutulius, — baisyti nuostabu. Žmonės, it tame pasakiškame pragare, panašūs ir velnius, tik be uodegų ir ragų, ilgomis kačiargomis vienun rutulius raudonai įkaitintus traukia laukan, kitas stumia į krosnį. Triukšmas-bildesys nesvietiškas, negalima nė susikalbėti, tik pirštais susirudai. Jaunam žmogui, kaip aš, paimtam nuo ūkio, nemačiusiam kitokios mašinerijos, kaip tik arklių jėga traukiamą kuliamąją, tai labai išgąstina nuostaba.

Pristatė mane prie grupės, kuri susidėjo iš penkių, — vienas buvo lietuvis, kiti italai. Išvežiojome rutulius prie kočiojimo mašinų (rolių). Dirbome 10 valandų per dieną, užmokėstis buvo \$9 už 60 valandų.

Gyvenimas Waterbury buvo linksmas, nes čia sutikau keletą pažįstamų iš Lietuvos. Bet kas mane ir kitus vargino, tai nešvara. Fabrikuose niekur nebuvo įrengimo net nė rankoms nusimazgoti po darbo. Namuose, kur darbininkai gyveno, irgi niekas neturėjo maudynės, išskiriant virtuvę prie sienos prikabinatą loviuką ir vieną kraną, kuriuo vanduo bėgo maisto virimui ir indų plovimui, tai ir viskas. O fabriko dūmai ir dulkės prie kūno prilipė taip, kad reikalinga muilo ir šilto vandens nusiplauti, o to viso nėra. Jurgis Pa-

tašius nusiveždavo mane ir savo brolių Telesorių ir Hamilton parką, kur buvo maudynė, bet nebuvo šilto vandens. Na, kaip tu žmogus gali numazgoti aliejinių dūmų attrauktą kūną šaltu vandeniu? Bet vis vien būdavo jautiesi smagiau persiliejęs visą kūną vandeniu.

Išvargau čia iki 1913 metų rudens. Žinodamas, kad anglies kasyklose kur kas daugiau uždirba ir trumpesnės valandos dirba, nors ir suodinas ir pavojingas darbas, bet vis vien parėjęs namo nusiplauni suodžius ir būni švarus. Na, ir tos mintys sukėlė mano galvoj audrą, ir susidėjęs visą savo nuosavybę atsidūriau vėl Wilkes-Barrėj.

Vėl grįžau į pragarinį darbą

Į Wilkes-Barrę pribuvau vėlai vakare ir jau nereikėjo vadovo surasti, kur brolis gyveno, nes jau buvau pramokęs keletą žodžių angliškos kalbos. Waterbury gyvenant nebuvo galima išmokyti angliškos kalbos, nes ten viena dalis, vadinama "Bruklinu," apgyventa beveik vienais lietuviais. Tuos keletą žodžių pramokau tik fabrike.

Einame su broliu ir vėl į kasyklas. Patyręs, kad viskas, kas buvo kalbama Lietuvoj apie šią šalį, yra vilniųystė, pradėjau priprasti prie angliakasyklų darbo. Angliakasiai jau turėjo uniiją. Vieną rytą mudviem su broliu einant į darbą du vyrai prie kasyklos vartų sustabdė ir paklausė broli, kodėl aš neturiu guziką prie kepurės, kas pažymi, jog duoklė uniijai užmokėta už tą mėnesį. Brolis paaiškino, kad aš dar grinorius ir kitą mėnesį prižadėjo mane įrašyti į uniiją. Mitinge vyras kalbėjo ilgokai anglų kalba. Kitas taipgi ilgokai kalbėjo lenkų kalba. Bet man nei viena, nei kita nebuvo suprantama. Einant namo, brolis aiškino tos kalbos prasmę, bet vis vien man buvo sunku tai suprasti.

Uniojėjo kalbos apie reikalavimą, kad valdžia išleistų įstatymą, kuris darbdavį laikytų atsakingu už sužeidimus darbe. Tas įstatymas buvo išleistas 1914 metais. Unijos mitinguose buvo plačiai aiškinama šio įstatymo reikšmė, ir kad tik organizuotų darbininkų spaudimas priverstė valdžią šį įstatymą išleisti.

Pirm šio įstatymo išleidimo darbininkų padėtis buvo tiesiog apvertkta. Kasyklose darbininkui susižeidus nebuvo jokios rimtos pagalbos. Jei lengvai sužeistas, eik namo suodinas ir su kruvina žaizda. O jei medikalinė pagalba reikalinga, turi pats apsimokėti. O jei rimtai sužeidžia ar užmuša, tai įmetė į tuščią anglies vagonėlį, išvežė į viršų, kur yra juodas dviem mūlais pakinkytas vežimas, atvežė prie tavo namo, du vyrai iškėlė iš vežimo, padėjo prie durų ir važiuoja sau atgal.

Man teko būti tokių atsitikimų liudininku. Vieno penktadienio vakarą mes trys jauni draugai — Rutkauskas, Mažeika ir aš lošėme biliardus, juokavome ir vienas kitą erzino, kad nemoka biliardo šaudyti.

Mudviem su Mažeika šeštadienį nereikėjo dirbti, o Rutkauskutis išėjo darban. Šeštadienio rytė išėjau į E. Market gatvę, kur sutikau Mažeikutį, kuris verkdamas pasakoja, kad Rutkauskutį šlyt kasykloje užmušė ir yra parvežtas pas seserį, kur jis gyveno. Mudu nusukubėjom pamatyti. Mudvieju draugas gulėjo negyvas, pamestas kambarį ant grindų suodinas, su krauju apkrekęs galva. Mudu valandėlę pažiūrėję į savo draugą ir apsišukė išėjome.

Teko būti ir daugiau panašių atsitikimų liudininku, bet netaip iš arti.

Bėgu į Waterbury, ir vėliau į New Haveną

Kilus pirmajam pasauliniam karui, kietosios anglies kasyklose darbai sumažėjo, kai kurios dirbo tik po tris ir mažiau dienų per savaitę, ir nesimatė, kad bus geriau, nes prie kasyklų vagonai pilni anglies, ir niekas jų nejudino.

Uždarbis pradėjo žymiai mažėti, o pragyventi vis vien tiek pat kainavo. Santraupos, kiek turėjau, sparčiai mažėjo. Susirasiau su pusbroliu Waterbury ir vėl

važiuoju pas jį. Čia turėjo Rusijos amunicijos užsakyti, tai darbai ėjo dieną ir naktį. Darbą gavau ant rytojaus prie misingio obliavimo, nes jau galėjau neblogai angliškai susikalbėti. Bet misingio dulkės pradėjo man gerkle užkimšti taip, kad buvo sunku kalbėti. Sužinojau, kad New Havene Kreipiausi pas gydytoją, jis patarė man tą darbą mesti. Užinojau, kad New Havene randasi mano pažįstamų iš Lietuvos. 1915 m. pavasarį važiuoju į New Haveną; susiradau pažįstamus, jie beveik visi dirbo plieninių vielų dirbtuvė (American Steel & Wire Co.), tad jie ir man ten darbą išrūpino.

New Havene pradėjau susitikti su pažangiais draugais. 1916 m. pavasarį sutikau merginą, su kuria susidraugavau ir 1917 m. sausio mėn. apsiavedėme. Mano žmonelė buvo "Laisvės" skaitytoja, tad ir aš, "Laisvę" skaitydamas, giliau susidraugavau su progresyviais, išrašiau į ALDLD 32 kuopą, skaičiau šios Draugijos išleistas knygas, atsi-kračiau religinių burtų ir pamaciau gyvenime šviesą. (Bus daugiau)

PHILADELPHIA, PA.

Sheraton viešbutyje Philadelphiaje 1964 metų National Fellowship prizą iškėlė Walter P. Reuther, automobilistų unijos prezidentui, ir A. Philip Randolph, Brotherhood of Sleeping Cars prezidentui ir kitiems už suorganizavimą pereinantis metais masinio maršavimo už civilės teises į Washingtoną.

Nikolai Federenko, Sovietų ambasadorius United Nations, kalbėjo American Academy of Political and Social Science susirinkime Philadelphiaje.

Dr. Risieri Frondizi, buvusio Argentinos prezidento brolis, Whig Clie Society Princetono universitete, pasakė: Johnsono administracija peiliu smogė demokratijai ir nugarą, pripažindama militaristų juntą Brazilijoje.

Mėras Tate užgyrė teisę jo Musmano kandidatūrą senatoriaus vietai, išsiuntinamas 5,000 atsišaukimų.

240 jaunuolių pataisos namuose, 8001 State Rd., sukėlė riaušes, keli sužeisti. Edward J. Hendrick, Philadelphia kalėjimų superintendentas, sako, kad didelis perviršius jaunuolių kalėjime sukėlė nesusipratimus.

Blue Cross New Jersey valstijoje pakėlė mėsienę duoklę 18,5 nuosimėio.

LLD 10 kuopos susirinkimas, įvykęs gegužės 8 d., buvo skaitlingas. Parengimų komisija pranešė apie veiklą. Šis susirinkimas seniojoje vietoje buvo paskutinis. Kuopos valdyba turės surasti kitam susirinkimui vietą.

Iš valdybos pranešimų patirta, kad paaugkojo Karosienės kelionės į taikos suvažiavimą padengimui lėšų \$25, nupirko gėlių puokštę mirusios draugo J. Kazlauskos dukters pagerimui. Serga du kuopos nariai — F. Naverdauskas, nuvykęs į

Baltimore, pasidavė ligoninė, o Misikonis nuo seniau serga. Kuopiečiai linki abiem susveikti. Išrinkti delegatai į LLD suvažiavimą, kuris įvyks liepos mėnesį New Yorke. Pasveikinta suvažiavimas su \$15.

Už pereitą penktadienį "Laisvėje" įvyko klaida dėl įvykstančio pokylio pas draugus Ramanauskus. Ten pažymėjau, kad pokylio įvyks birželio 7 d., bet turi būti gegužės 31 d. Draugai Ramanauskai kviečia visus iš arti ir iš toli būti jų svečiais. Pasižymėkite dieną, būkite pasigrožėti atgyjančia gamta, tyru oru ir jų draugiškumu, svetingumu, geru miestu, gražioje sveigoje!

Philadelphiajos kaimynų Willingboro, N. J., David Wulffų sūnus, 8 metų, dingo be žinios. Kelion savaitę praėjus surastas nužudytas Virginijoje. Suimtas Bryan, kaltinamas vaiko nužudyme, ir, sakoma, pripažino kaltu, laikomas po \$150,000 užstatu.

Robert Kennedy kalbėjo Pennsylvaniajos universiteto teisių studentams Philadelphiaje. Į klausimą, kokia ateitis jų darbo pasirinkime, atsakė, kad dar nėra apsisprendęs.

Miestas skiria \$1,5 milijono dolerių skurdą ir nedarbo panaikimui Philadelphiaj. Sakoma, federalinė valdžia suteiks 90 procentų.

19 metų nevedusi motina Elizabeth Mitchell ir jos meilužis, 21 m., William Pastrano kaltinami sumušime 18 mėnesių Mitchell sūnaus. Miss Mitchell turi rekordą 13 areštų. Pastrano buvo valdžios priežiūroje.

Jaunuoliai tarpe 12 ir 15 metų į kelias valandas išpiko visus tikietus Convention Hall koncerto, kuris įvyks rugsėjo mėnesį. Koncertą duos atvykę Beatles iš Anglijos.

Piliētis

Philadelphia, Pa.

Serga

Prieš porą metų Tarasė Saulinskienė turėjo šoką — tada jai paralyžiavo kairiąją ranką ir koją, taip sugadino kalbą. 1963 m. prieš Kalėdas turėjo du šokus. Kalbą visai pagadino. Vaikščioti sunkiai gali, vos iš lovos gali išlipti. Gyvena pas sūnų ir marčią jų priežiūroje.

Kada sveika buvo, tai daug dirbdavo pažangiečių parengimuose. Gaila draugės, kad liga ją taip kankina.

—:—

Smagu pranešti, kad Ch. Misikonis sveiksta. Po sunkios operacijos jau grįžo į namus, 543 W. Lurey St. Sveiksta po gydytojo priežiūra.

Linkiu sergantiems greitai pasveikti.

P. Walantienė

Brockton, Mass.

Serga

Antanas Wallen, Rožės vyras, dainininkės Aldonos tėvas, dar tebėra Brocktono ligoninėje 680 Centre St., Brockton. Jo sveikata biskį pagerėjo, bet gydytojai pataria pasiduoti operacijai. Matomai, jis turės priimti jų patarimą.

Parengimas

Sekmadienį, gegužės 17 d., Lietuvos Tautiško Namo žemutinėje salėje, 10 Vine St., bus rodomi filmai iš Lietuvos. Filmus rodyt Jonas Petrus. Parengimą ruošia LLD 6 kuopa. Įžanga tikrai 50 centų. Rengėjai kviečia kuo skaitlingiau atsilankyti.

George Shimaitis

Cleveland, Ohio

LLD apskrities ir kuopų reikalai

Gegužės 3-čią dieną turėjome gražią ir skaitlingą 15-tosios apskrities konferenciją. Kadangi konf. tarimus paskelbs apskr. sekr., tai čion paminėsiu tik porą svarbesnių tarimų.

Pirmas, 1963 metais į abi vietas kuopas buvo įrašyta apie 25 nauji nariai, tai šioje konf. tapo vienbalsiai priimta rezoliucija, kad ir šiais metais būtų pasiekti toji skaitlinė, o kol kas, kiek žinoma, į 190 kp. įrašyta tik vienas naujas narys. Tas rodo, jog kas nors turės pasidarbauti, kad tarimas nepaliktų vien tik tarimų.

Antras, J. Žebrys prižadėjo paruošti svarbią paskaitą iš J. Žugždos istorinių raštų, ne per seniai tūpusių "Laisvėje" po antrąsias "Katalikų Bažnyčios ekspansija į Pabaltijį ir rytų Europą", sutrumpintai... "Krikščionybės įvedimas Lietuvoje". Kaip greitai minima paskaita bus paruošta, tai apskrities komitetas sušauks visų kuopų (ir pašalinių) bendrą susirinkimą, kuriame ji bus skaitoma.

LLD 190 kuopa rengia dar vieną gražią sueigą — vakarienių geg. 23 dieną. Tai gal bus paskutinė sueiga svetainėje, nes daugelis jau pakelia sparnus skristi į laukus. Vakarienių įvykų klubo svetainėje, 9305 St. Clair Ave. Pradžią 6 val. vakaro. Vėliau tęsis šokiai iki vėlomos. 190 kuopa kviečia visus, o ypatingai kuopos narius, būtinai atsilankyti.

J. Žebrys

San Francisco, Cal.

Karosienė išvyko į Tautos konferenciją Olandijoje

Gegužės 9 d. San Francisco iš didžiojo, dailaus aerodromo, kai 10:45 val. p.p., palinkėjome Ks. Karosienėi gero vėjo ir sėkmingos kelionės tolimoje kelionėje. Niujorką ji pasieks 6 valandą ryto Niujorko laiku. Rodos, sunku įsivaizduoti, kad truputį su virš 4-rių val. laiko galima šiandien nusikristi tris tūkstančius mylių atstumo!

Ksavera išvyko puikioje nuotaikoje. Kažkaip tolimos kelionės nuovargis jos niekad nebaido. Žymėtina, kad pas mūsų draugę Karosienę randasi energijos, galima sakyti, daugiau, negu pas daugumą net tris sudėjus į daiktą. Tiesa, jau ji gan išmokus bei pripratus prie tolimų kelionių. Dveji metai atgal ji buvo nuvykus į Japoniją, Indiją, Lietuvą ir kitas šalis tuo pačiu virš minimumo tikslu.

Dabartinė jos kelionė bus įdomi ir įspūdinga. Konferencija įvyks Hague mieste, Olandijoje. Posėdžiuose dalyvaus Genevoje, V. Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir, veikiausiai, jį pakeis ir į Vilnių. Ji gavo kablegramą iš Vilniaus nuo R. Kapočiaus su pakvietai ir raginimu tuo pačiu kartu aplankyti ir Lietuvą. Prie to, jos nuotaiką gerai nuteikė kita staigmena, tai supuolimas Motinos dienos su šia jos išvyka. Motinos dieną jai lemta praleisti pas savo dukrą Eugeniją ir jos šeimą, kuri gyvena Plainfield, N. J. Tiesa, Karosienės motina, kurios sveikata silpna, palikęs Kalifornijoje, pajus vienumą be savo dukros.

Gegužės 11 d. Karosienė, su kitomis JAV už Taiką delegatėmis, išskrido į Ha-

gue, Olandiją. Ten mūsų šalies delegatės susitiks 14-kos kitų šalių valstybių delegatės į NATO konferenciją.

Susirinkimas ir jauki popietė

Gegužės 3 d. įvyko San Francisco LDS ir LLD kuopų susirinkimas ir sėkmingas pobūvis pas Joną ir Marytę Ginaičius E Santa Clara, Calif. Yra sakoma, kad visa, kas supa žmogų, turi būti graži ir miela. Pavyzdžiui, Ginaičių skoningai, jaukiai įrengtas butas, skoningai suderintos spalvos ir visi kiti padarinimai paveikė nemažą skaiciaus svečių ūpą. Į kurį svečių teko pažvelgti, tikrai visų nuotaika buvo džiuginanti.

Abu Ginaičiai yra kultūringi, malonūs žmonės. Ot, taip sakant, jų butas ir ta visa aplinka kvepia kultūra ir teikia malonumą ten esant.

Bet reikia grįžti prie susirinkimo ir pobūvio. Susirinkimo eiga buvo skubota, nes, svečiai pasiskubino pribūti anksčiau, negu tikėtasi. 50 mylių bei daugiau pavažiavę buvo išalkę.

Šio pobūvio visas pelnas, aukos nuo pavienių, bei dovanos, buvo paskirtos Karosienės virš minimai už taiką kelionei ir dienraščio "Vilnės" suvažiavimui. Aukojusių vardų čia neminėsiu, nes nei neturiu jų po ranka. Girdėjau, kad Karosienės kelionės lėšų sukeliimui specialus komitetas paskelbė aukojusių vardus.

Tik tiek tenka priminti, kad draugė Ginaitienė nemaža jos pačios paruoštų skanėstų patiekalų dovanojo. Antra mūsų energingoji Agotėlė Norkienė atvežė iškepus skanaus pyrago ir sausainių (cookies) ir tą

visą dovanojo šio popiečio geram tikslui. Didelis, didelis padėkos žodis Ginaičiams už jaukų butą ir visą kitą, Norkienei ir visiems kitiems draugams už aukas ir už darbą bei ruošos pagalbą.

Sekanti išvyka

Sekanti išvyka bus gegužės 31 d. į Santa Cruz, Cal. Karosų šauniame vasarnamyje, kur Kalifornijos milžinai raudonmedžiai veikia padangę siekia. Bus taipgi paruošta skanūs pietūs. Be to, jau bus grįžus iš tolimos kelionės mūsų Ksavera. Be abejo, ji turės daug, daug ką mums įdomaus pasakyti. Visi kviečiami atsilankyti.

S. F.

Ottawa. — 1964 metų pabaigoje Kanada jau turės 170 prekybinių laivų.

Nashville, Tenn. — Negrų rasė ruošė masines demonstracijas.

CLEVELAND, OHIO

Mirus

Juzei Poškienei

Mes, būrys draugų iš Binghamton-Johnson City, N. Y., reiškiamo gilią užuojautą sūniui Vitui, broliams ir seserims.

A. Pagiegala
H. Pagiegala
J. Kaminsky
J. Uogentas
A. Dishis
J. Kireillis
A. Kireillis
U. Simolunas

P. Jasilonis
A. Žolynas
O. Wellas
E. Čeponis
S. Vaineikis
J. Krasauskas
M. Kazlauskas
N. Judikaitis

Tarybų Lietuvoje

Dramos autorius—Anykštėnas

ANYKŠČIAI. — Nusileido uždanga, nuaidėjo plomijū audra. Žiūrovai į sceną iškviestą pjesės autorių, liaudies teatro režisierių Bronių Zabiela. Labai šiltai buvo sutikta jo drama "Juozapata," kurią autorius parašė J. Biliūno "Liūdno pasakos" motyvais. Tai jau antroji B. Zabielos pjesė, pastatyta Anykščių liaudies teatre.

Kūrybingą aktorių kolektyvą subūrė režisierius B. Zabiela. Scenoje vaidina įvairių profesijų ir amžiaus žmonės. Teatre dažnai galima sutikti seną scenos mėgėją darbininką Povilą Gindrėną, miesto vykdomojo komiteto sekretorę Verą Vasiliauskaitę, mokytoją Domiečelę Kunciniene, gamybinės valdybos darbuotoją

Juožą Balaišį. Visi jie atliko pagrindinius vaidmenis "Juozapatoje."

Liaudies teatras per ketverius savo gyvenimo metus pastatė dvyliką pjesių, įvairiuose respublikos kampečiuose surengė apie šimtą spektaklių.

Jaunieji literatai skaito eilėraščius

Alytaus I-oje vidurinėje mokykloje įvyko literatų būrelio ruošiamas savo kūrybos vakaras, kuriame dalyvavo alytiškis poetas A. Matutis, Varknos gamybinės valdybos laikraščio "Raudonoji vėliava" bendradarbiai D. Tertelis, O. Čiraitė ir P. Karlonas. A. Matutis pasakojo apie savo kelionę į Kolos pusiasalį, supažindino su šiaurės gyventojų papročiais, jų buitimi ir apranga.

Vėliau salėje savo kūrybą skaitė mokyklos jaunieji literatai.

"Nuo akmeninio įrankio iki raketos"

ŠILUTĖ. — Rajone surengta mokslo, technikos laimėjimų ir kosmonautikos savaitė. Šia proga Šilutės aštuonmetėje mokykloje atidaryta rajono liaudies ūkio pasiekimų paroda, kurioje savo laimėjimus demonstruoja žmonės, kolū-

Prašymas sportininkams

Pranešame visuomenei, kad per praėjusius 30 metų buvo renkama medžiaga iš šios šalies lietuvių sportininkų veikimo. Yra nartata išleisti Amerikos lietuvių "Sporto istoriją," kad ateinantį gentkartę galėtų matyti, ką Amerikos lietuviai nuveikė sporte per šiuos 60 metų. Knygą sutiko redaguoti Kazimieras Jonaitis, sportininkas, spaudos žmogus ir buvęs redaktorius nekurių laikraščių. Edvardas Šulatis, sportininkas, žurnalistas, sutiko surinkti velesniają medžiagą.

Prašome visus lietuvius, kurie veikė šios šalies sporte, prisistatyti mums savo vardus ir adresus, ir jį gausite išpildymo blanką.

Visokiais reikalais rašykite: "Sporto istorija," 2735 43 St., Chicago 32, Ill.

John Jakubs-Jakubauskas

DIDIEJI PIKNIKAI

Prašome įsitęmyti datas ir vietas piknikui, kurie įvyks jau neuzilgo:

BALTIMORE, MD.

"Laisvės" paramai piknikas įvyks Sekmad., Birželio 21 June Vieta Slovak National Home and Park, 6526 Holabird Ave.

LAWRENCE, MASS.

Naujosios Anglijos lietuvių piknikas įvyks Sekmad., Birželio 21 June Vieta Maple Park, Methuen, Mass. Bus įspūdinga meninė programa.

BROCKTON, MASS.

Didysis lietuvių piknikas spaudos paramai RAMOVA PARKE Claremont Ave., Montello, Mass. Per dvi dienas Šeštadienį ir Sekmadienį Liepos 4 ir 5 Jūly Sauni meninė programa

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

Help Wanted—Female

ASSISTANT for well established small kennel in suburbs. Live in. Experience not necessary, but helpful. Mrs. Flechsig, 1119 Haverford Rd., Ridley Park, LE. 2-6933. (39-40)

HOUSEKEEPER. Live in, own air-conditioned room with TV. 5½ days. Good pay. Friendly family of four. 643-0141 for appointment. (39-40)

REGISTERED NURSE to be head of nurses and/or administrator of one hundred bed nursing home in N. E. Send resume to Felix Claus & Sons, Red Lion Rd. & Northeast Ave., Phila., Pa., 19115. (38-41)

ALTERATIONS & FITTINGS

On fine dresses. Experienced. GR. 3-9680.

COOK. Foreign. English speaking. Assist light housework in fine Merion home. Paid vacation, good pay. Recent references. Call TE. 9-7721 for interview. (38-39)

Needed Immediately. Housekeeper. Haverford Section. Live in. Two children, two adults. General house-keeping and cooking. Must be willing to go to summer home, half hr. from Central Philadelphia. June 15 to Aug. 29. Call LA. 5-5478. (39-40)

HELP WANTED MALE

FENCE ERECTORS

Experienced only. Wood and Metal. Drivers license. 609-WO. 3-5498. (39-40)

AUTO BODY & FENDER MAN.

Experienced. Good pay. Steady work.

MONARCH AUTO BODY

1336 Poplar St. PO. 3-2290. (39-40)

COUNTERMAN for service food store. Some knowledge of fresh meats and poultry. Full or part time. Apply 2717 West Girard Ave., Philadelphia. (39-40)

KAUNAS. — Radijo gamyklos mėgėjiška kino studija — viena geriausių respublikoje. Už meninį filmą "Žemė" studija apdovanota 1963 metų respublikinės apžiūros pirmojo laipsnio diplomu.

Tačiau iki šiol kuriant filmus dalyvavo tik negausus entuziastų būrys. Kad įtrauktų į studijos aktyvą daugiau dirbančiųjų, imonės profsąjungos komitetas paskelbė konkursą geriausiam scenarijui sukurti.

PRANEŠIMAS

BROCKTON, MASS.

Bus rodomi filmai iš Lietuvos šį sekmadienį, Gegužės-May 17 d., pradžią 2-ą val. popiet. Liet. Tautiško Namo žemutinėje salėje, 10 Vine St., Montello. Įėjimas tik 50c. Filmus rodyt J. Petruškevičius. (38-39)

WORCESTER, MASS.

WORCESTER, MASS.

AIDO CHORO 50 M. GYVAVIMO JUBILIEJUS

Įvyks Sekmadienį, Gegužės-May 24

Pradžią 1:30 val. dieną

Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St., Worcester, Mass.

Jonas Sabaliauskas tenoras

Aldona Wallen-Downing Sopranas

Ona Dirvelienė Sopranas

Jonas Dirvelis Aido Choro mokytojas

Visi aukščiausi suminėti dainininkai savo gražiais balsais ir aukštu išsilavinimu yra publikos mylimi.

Taipgi dainuos duetas Irena Nakrošytė-Janulienė su Al. Daukšiu.

Puikūs dainininkai, seniai mes juos girdėjome, dabar turėsime progą girdėti.

MONTELLO VYRŲ DAILĖS GRUPĖ, VADOVAUJAMA AL. POTSUS

Savo gerais balsais, puikiu išsilavinimu ir pasirinkimu gražių dainų, ši grupė yra pagarsėjusi ne tik Naujojoje Anglijoje, bet ir New Yorko apylinkėje. Ji yra prisiruošusi šiam koncertui taip, kad bus nepaprastai malonu ją išgirsti. A part jos, programoje dalyvaus ir pats Aido Choro ir kiti žymūs talentai, kurie dainuos solus ir duetus.

kiai ir tarybiniai ūkiai, kultūros - švietimo įstaigos. Bibliotekose vyksta pokalbiai ir knygų apie kosmosą, mokslo bei technikos naujienas aptarimai. Kultūros namuose skaitomos paskaitos kosmoso išsivairo to temomis. Kinuose surengti filmų festivaliai, mokyklose jaunieji technikai organizavo savo darbų kosmine tematika parodėles, viktorinas.

Šilutėje įvyks karnavalas "Nuo akmeninio įrankio iki raketos."

Atidaryti kultūros namai

ŠAKIAI. — Lenino vardo kolūkio nariai rinkosi į savo artelės penkiolikmečio jubiliejų. Iškilmės vyko naujuose kultūros namuose, kurie tą dieną atvėrė duris.

Naujuose kultūros namuose įrengta 500 vietų žiūrovų salė su scena, kambariai savi viešpatininkams. Į kultūros namų atidarymą atvyko Kauno Politechnikos instituto studentai, kurie talkininkavo jų statyboje.

Dar kartą apie "Apelsinus"

Žurnalas "Muzikala naja žizn" penktajame numeryje išspausdino medžiagą apie Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir baletų teatro spektaklį "Meilė trims apelsinams," parodytą gastrolių Kremliaus Suvažiavimų rūmuose metu. Straipsnio autorius S. Šlifšteinas teigiamai atsiliepia apie bendrą režisūrinį spektaklio sprendimą, apie gerą atskirų veiksmo planų apjungimą į vieną visumą. Veržliu komedijiniu tempu pastatytas Prologas, vykę Juokdariai — visa tai, autoriaus nuomone, skambėjo lietuviškame spektaklyje prokofjeviškai ryškiai, veržliai, teatrališkai.

Kaip ryškiausi aktoriniai laimėjimai straipsnyje minimas Trefų karalius, kurį sukūrė respublikos liaudies artistas R. Siparis, vokaliu ir vaidybiniu atžvilgiu su polėkiu išsprendęs Princeo vaidmuo (respublikos nusipelnęs artistas V. Noreika), išraiškingas Leandras (nusipelnęs artistas A. Lietuvninkas).

Kartu S. Šlifšteinas nurodo ir scenas, kuriose, jo nuomone, dar trūksta judrumo, pilnakraujškumo. Straipsnio autorius pažymi, kad "Apelsinų" režisierė V. Mikštaitė ir dailininkas J. Jankus turėtų dar padirbėti prie atskirų scenų. Nuo to gyvas, užkrečiantis įdomus spektaklis taptų dar ryšesniu, tikrai prokofjevišku.

Paskutiniame žurnalo viršelio puslapyje įdėta nuotrauka — scena iš spektaklio.

LITHUANIAN SOCIAL CAMP ASSOCIATION MAPLE PARK — METHUEN, MASS.

50 Metų Jubiliejui paminėti

BANKETAS

Sekmadienį, Birželio-June 7 d.

Pietūs lygiai 1:30 Dieną

Maple Parkas gal yra seniausia Amerikos progresyvių lietuvių tos rūšies įstaiga. Jame praleista daug daug linksmy gegužinių ir jomis paremta organizacijos ir progresyvioji spauda.

Lauksime svečių, o gal ir narių iš tolimų miestų.

RENČEJAI

5 p.-Laisvė (Liberty)— Penkt., gegužės (May) 15, 1964

Žmonės ir darbai

Kai prezidentas Johnsonas nusiuntė Kongresui savo raportą apie darbą komitėn, jis pasakė, kad tauta pereitais metais buvo stipri ir materialiai turtingesnė negu bet kada savo istorijoje. Samdymas darbams niekad nebuvo aukštesnis ir darbininkų skaičius siekė 70 milijonų aukščiausio darbingumo periode. Bet, prezidentas tęsė, mums trūksta potencialumo ir reikia geresnio pramatymo. Faktas, kad pereitais metais, per vidutinę savaitę, virš 4 milijonų darbininkų buvo be darbo, yra priežastimi pasirūpinti ir pagilinti veiklą.

Tarp bedarbių galima rasti daugumą iš ūkinių vietovių, iš ten, kur industrija ir anglių kasimas sumažėjo, ir daug, kuriems trūksta išsilavinimo ir pasiruošimo, ir kurtais galimybėmis surasti naujų darbų, kuriuos jie galėtų atlikti.

Pagrindė, progresas technikoje pakeičia daugumą darbų. Darbai, kuriuos anksčiau buvo galima atlikti žmonių su siauru išsilavinimu, dabar yra atiduodami mašinoms. Tokiu būdu padidaro reikalinga suteikti tam tikrą minimalų išsilavinimo laipsnį, kad būtų galima užpildyti kitas darbų rūšis, kurios reikalauja užpildymo. Minimalus lavinimo laikas, kurį JAV-jų Darbo Įstaiga nustatė, reikalauja 12 metų. Dabar yra norima jį pratęsti ligi 14 metų, kas yra prieinama visiems be mokesčio.

Du trečdaliai mūsų jaunų žmonių dabar baigia mažiausiai 12 metų lavinimą. Mūsų kaip tautos rūpestis yra dėl to vieno trečdalia, kurie negauna pilno lavinimo. Mums lygiai tiek pat rūpi senesnio amžiaus darbininkai, norį išmokyti naujų amatų. Tie kursai, kurie tęsiasi nuo 8 savaitių ligi metų laiko, yra duodami nemakamai ir besimokančiam darbininkas gauna mažą savaitinę algą. Apie 100,000 darbininkų jau perėjo šiuos perorientavimo kursus ir dar 100,000 yra juos bebaigę. Virš trijų ketvirčių permokintų darbininkų rado naujus darbus.

Amerikos technologijos greitas vystymasis labai radikaliai keičia darbų rūšis šiame krašte. Yra labai didelė ekspansija į profesines ir labai specialias kategorijas. Problema darosi daugiau komplikauta beaugančios generacijos didume. Vien tik per pirmuosius ketverius metus 1970 m. bus dar 18 milijonų jaunų darbo ieškančių žmonių.

Be to, mes padarėme žymaus progreso agrikultūrinėje technologijoje. Dabar galima pagaminti visą maistą, kurį ši tauta suvartoja, su mažiau negu 7% mūsų darbo jėgos. Ekspertai sako, kad per sekančius metus gal būt galės tikėtis pilnalaikio darbo žemdirbių.

Bet kuri kalba apie išsprendimą nedarbo problemos 4 milijonų darbininkų, žinoma, veda prie didesnio laisvalaikio klausimo. Ar yra galima, ar norima sutrumpinti darbo savaitę, kad būtų galima samdyti daugiau darbininkų ir duoti kiekvienam dirbančiam daugiau laisvo laiko?

Atsakymas, atrodo, yra tas, kad palaipsniui mažinsime darbo valandas, tuo

pačiu metu palaipsniui mažindami į pensiją išėjimo amžių, darydami jį žemesniu už 62 metus, kuris yra nustatytas dabar, kad gauti Socialinės Apsaugos pensijas. Mes taip pat einame į darbo metų pergyvenimo laikotarpio sutrumpinimą, padėdami jaunesnei kartai pasilikti ilgiau mokyklose. Bet tuo pačiu metu JAV-jų Darbo Jėgos Įstaigos oficialūs asmenys nenori sutrumpinti darbo laiko ligi to, kad mes negalėtumėm žymiai pakelti gyvenimo lygio.

Filmai

"THE ORGANIZER"

Šis filmas vaizduoja Italijos darbininkų darbo sąlygas pabaigoje 19-jo amžiaus, kada darbo diena vyrams ir moterims, jauniems ir seniems buvo 14 valandų.

Filmas atkuria audimo ir verpimo fabriką. Jame daug ko atsitinka. Nervus eđa irzlus prižiūrovas. Ilgos dienos pertraukėlėje pusvalandžiui, saugodami trūpinčius, darbininkai valgo savo varganą užkandį, o tūlas ir visai nevalgo. Draugai supranta — pas jį būrelis alkanų vaikų, menko uždarbio neužtenka. Tūlas liūdi išėjusios į "laisvąjį verslą" dukters, kuriai pri-trūko kantrybės dirbti ir badauti. Gi baigiantis dienai dažnai mašinų trenksmą perskrodžia širdį vėgiantis spieginimas, kai mašina sutriuškina kieno iš nuovargio alpstančią ranką.

Nebegalėdami toliau kęsti tą sunkią padėtį, darbininkai išsiveržė į vieningą protestą. Tačiau, kaip ji pradėti, kaip vesti, kad jis būtų laimėtas? Savo eilėse vadovo jie neturėjo. Jų laimė, nepažįstamas profesorius Sinigaglia (aktorius Mastroianni) pasisuko į jų tarpą. Jis jiems patarė sudaryti komitetą, suteikti maisto atsargas, nes streikas galys būti ilgas. Virš visko, sakė jis, turite visi stoti už vieną, o vienas už visus. Jis net išpėjo, kad jie gali būti ginkluotai puolami, kad gali tekti ginti savo darbą nuo iš kitur atgabentų streiklaukių.

Ir jie vieningai laikėsi ir kovojo. Nors prieš jungtines fabrikantų ir valdžios ginkluotas jėgas jie tuomet žymių laimėjimų neatsiekė, vienok daug išmoko priartinimui ateities laimėjimų.

Filme greta Marcello Mastroianni vaidina Renato Salvatori, Annie Girardot ir kiti. Gamino Franco Cristaldi, direktorius Mario Monicelli.

Filmą pamatė nesigailėsite. Jis dabar rodomas Coronet teatre, 997 3rd Ave (arti 59th St.), New Yorke.

Jonas, Jr.

ALŽYRAS GAUNA PAGALBOS

Alžyras. — Kada Tarybų Sąjungoje lankėsi Alžyr prezidentas Ben Bella, tai TSRS suteikė Alžyrai \$127,600,000 kredito, sutiko pastatyti kelis metalo gaminių fabrikus ir technikinį mokslo institutą dėl 2,000 studentų. Taipgi TSRS ketino duoti 19,000 tonų Italijos naftolaičių.

Alžyras iš Prancūzijos gauna pagalbos už \$350,000,000 ir Kinijos — \$50,000,000.

Amerikietės kovotojos už taiką išvyko Europą

Praėjusio antradienio vakarą nuvykome į Kenedžio vardo aerodromą palinkėti Ks. Karosienei laimingos kelionės į Europą.

Kaip žinia, amerikiečių Women Strike for Peace judėjimo moterys — apie 40 jų — pasiryžo vykti į Europą protestuoti prieš NATO valstybių kėsinimąsi sudaryti sutartį, kad branduolinius ginklus būtų apginkluotas tarptautinis laivynas.

Moteryų programa tokia: Gegužės 12-15 dd. būti Hagoje, kur vyksta NATO konferencija; jos buvo pasiryžusios sudaryti ten demonstraciją prieš NATO valstybių konferencijos dalyvių siekimus.

Gegužės 15-19 dd. — Paryžiuje turėti konferenciją su Prancūzijos moterimis.

Gegužės 19-21 dd. — Frankfurtu, Vakarų Vokietijoje. Gegužės 21-25 dd. — Londone.

Atidžiai stebėjau mūsų moteris keliautojas. Jos — jaunos, arba pusamžės, inteligentiškos, daugelis vyksta savo lėšomis; jos vyksta ten tirti JAV moterų taikos šalininkų vardu tvirtą žodį prieš branduolinius ginklus, prieš jų perleidimą kitoms šalims.

Bet prieš pat sėdima į lėktuvą buvo pranešta, jog Hagoje joms demonstruoti neleis, ir iš viso nežinia, ar Hollandijos valdžia jas Hagon išleis. Kiekvienai buvo įteiktas toks raštelis: KIM Royal Dutch Air-

lines has been informed that the Netherlands Government will not permit persons visiting the Netherlands to demonstrate in connection with the NOTO conference commencing May 12th at the Hague. Visitors intending to participate in such activities may face serious consequences, including exclusion from the Netherlands.

May 11th, 1964.

Bet mūsų moterys į tai nekreipė jokio dėmesio; sėdo į lėktuvą ir iškeliavo!

Pasirodo, kad Hollandijos valdžia jas į Hagą išleido, bet tik, sakoma, uždraudė demonstruoti, kadangi "Hollandijos įstatymai draudžia svetimšaliams dalyvauti politinėse demonstracijose."

Nežinia, kuo visa tai baigėsi.

Mūsų moterims taikos gynėjoms vadovauja mokslininko, Nobelio laureato dr. Linus Pauling žmona. Iš karto jai buvo uždrausta Hollandijon įvažiuoti, bet vėliau buvo įleista; ir ji ten susitiko su amerikietėmis.

Amerikietės Women Strike for Peace judėjimo dalyvės Nijorkan grįš gegužės 25 d.

Lietuvių Moterų Klubas praneša, kad jis rengia Ks. Karosienei prakalbas gegužės 26 d. "Laisvės" salėje, Ozone Parke. Ksavera papasakos, ką jos ten matė ir girdėjo. **Ns.**

Tarybinės moterys viešnagėje pas amerikietes

Trejetą savičių Jungtinėse Valstijose viešėjo šešios tarybinės moterys. Jas čia buvo pasikvietusios amerikietės moterys, kurios darbuojasi už geresnę ir platesnę pažintį tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos žmonių. Tenka pastebėti, kad komercinė spauda "gražiai" šią tarybinių moterų viešnagę ignoravo, beveik nieko apie jų atsilankymą ir maršrutą nerašė. Na, o tos moterys gana plačiai po mūsų platųjį kraštą pavąžinėjo — buvo nuvykusios net į Los Angeles, Calif.

Jos grįžo namo praėjusį antradienį. Išskrido didžiuliu prancūzų lėktuvu linijos lėktuvu. Grįžo per Paryžių.

Jūsų reporteriui teko būti aerodrome ir su kai kuriomis pasikalbėti. Viena jų buvo estietė, iš profesijos mokytoja, puikiai vartojanti anglų kalbą. Su ja ilgokai ir maloniai pasikalbėjo Ilse Bimbienė, kuri, kaip žinia, irgi yra estų kilmės.

Man buvo įdomu pasiteirauti, kaip joms patiko mūsų šalis, kaip jas čia priėmė ir traktavo Amerikos žmonės abelnai, o moterys ypatingai.

— Reikia žinoti, — sakė estė mokytoja, — kad mes čia neilgai viešėjome ir visuomet buvome tam tikruose ribotuose žmonių rateliuose. Su plačiomis liaudies masėmis, aišku, nebuvome progų susitikti. Tačiau tie amerikiečiai, ir tos amerikietės, su kuriais bei kuriomis teko susidurti, mus priėmė kuo gražiausiai, kuo draugiškiausiai. Niekur nepasigirdo priešiško balsų mums bei mūsų tarybinei

tėvynei, kuriai mes čionai atstovavome. Išskrendame labai pasitenkinusios savo viešnagės pas amerikietes ir esame giliai dėkingos joms už tokį draugišką ir šiltą priėmimą.

Žiūrėdamas į tas linkmas, gražias, draugiškas moteris, galvojau aš: panašių viešnagių turėtų būti daug daug daugiau. Dažniau ir daugiau amerikiečių moterų turėtų aplankyti Tarybų Sąjungą, o daugiau tarybinių moterų turėtų aplankyti mūsų šalį. Juk tokios draugiškos viešnagės yra geriausia priemonė žmones suartinti. O taikos išlaikymui kaip tik ir reikia didesnio suartėjimo ne tik tarp valdžių ir valdiškų pareigūnų, bet ir tarp paprastų žmonių.

Rep

Lietuviai S. Kulis nužudė merginą

New Yorkas. — Gegužės 11 dieną buvo areštuotas Stasys Kulis, 62 metų amžiaus, gyvenęs 300 W. 51 St., Manhattane, už nužudymą Marės Augustis (Augustytės), 38 metų amžiaus, gyvenusios 642 Columbus Ave., New Yorke.

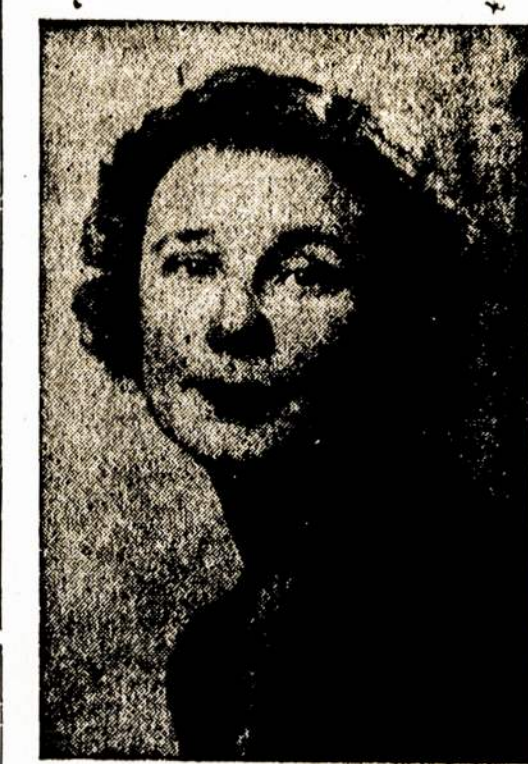
Kulis kaltinamas kaip Marės prievartautojas ir jos nužudytojas. Iš amato jis yra namų dažytojas. Augustytės kaimynai sako, kad matė, kaip Kulis pas ją pirmiau kelis kartus lankėsi.

New Yorkas. — Sulaukęs 64 metų amžiaus mirė kosagirdo priešiško George Price.

Suzana Kazokyte

Kaip jau buvo pranešta, Nijorko Moterų Klubas rengia Suzanai Kazokytei pagerbti vakariene. Tai bus šeštadienį, gegužės 23 d., 6 val. vakare. Gaspadinės ruošiasi pavaišinti svečius kuogeriausia.

Nors visi gerai pažįstame Suzaną, bet vistiek norisi tarti žodį kitą apie ją. Su-

zana JAV-ose gimusi ir augusi lietuvaitė. Jos tėveliai buvo veiklūs mūsų organizacijų nariai ir savo dukras — Suzaną ir Aldoną — auklėjo pažangia dvasia. Na, ir jiems pasisekė — abi dukros pažangiojo judėjimo dalyvės.

Suzaną nuo pat jaunų dienų matome mūsų parengimuose. Pirmiausia ją prisimenau Kanklių Stygų orkestrėje čia, Brooklyne, paskiau, chore, o dar vėliau kaip talentingą solistę mūsų pramogose dainuojant. Suzana dainavo ir dideliuose parengimuose ir mažuose — nebuvo jai skirtumo. Niekad nesulaikė jos ir doleris, — gavo kokį nors atlyginimą (dažniausia negavo), ar ne, visvien ji gražiai atliko savo pareigas.

Bet ne vien tik dainavimu pasitenkino Suzana — ji ilgametė narė Lietuvių Meno Sąjungos Centro Komiteto. Ji taipgi narė Moterų Klubu, daugelį metų eina pareigas finansų raštininkės. Kiekvienai narei ar nelaimėje, ligoje ar kokiae iškilmingame prisiminime Suzana klubo vardu pasisudavo atviruką. Ji uoliai lankytoja visų mūsų parengimų, mingių.

Aš manau, ne viena motina bei tėvas mūsų pažangiajame judėjime pavydėjo draugams Kazokams jų dukrelių. Juk kiekvienas žinome, kaip sunku palaikyti vaikus tėvų įtakoje, kuomet jie pradeda eiti į mokyklą.

Suzana — slaugė, medicinos seselė. Jinai aukštai prasilavinusi inteligentė moteris. Štai kodėl turime visi dalyvauti jos išleistuvių pobūvyje — atsisveikinti su ja gražiai, palinkėti jai smagaus, linksmo gyvenimo o Frackvillėje pas savo sesutę Aldoną Grabauskienę. Mes tikimės, kad Suzana nepamirš mūsų ir dažnai atsilankys mūsų parengimuose Nijorke.

Pasimatysime šeštadienį, gegužės 23 d., 6 val. vakare, "Laisvės" salėje.

Ieva Mizarienė

Klubo pirmininkė

Kviečia atvykti kartu su aidiečiais

Sekmadienį, gegužės 17 d., Fraternal Clubhouse salėje, 110 West 48th St., Manhattane, įvyks didelis, gražus koncertas, kuriame dalyvaus ir mūsų aidiečiai. Pradės 2:15 val. popiet.

6 p.—Laisvė (Liberty)—Penkt., gegužės (May) 15, 1964

Aido Choro Veikla

Na, tai jau ir po "rugiai-pūtės." Be abejo, visi žinote, kad turim mintyje mūsų choro suvaizdintą operetę "Pauletta." Nors sunkiai dirbome visi, bet dabar galime pasidžiaugti gražiais rezultatais. Žinoma, vienur bei kitur buvo silpnų, bet bendra žiūrovų nuomonė buvo patenkinančiai teigiama.

Publikos susirinko gana apščiai ir visi labai palankiai atsiliepė apie aidiečius ir jų pastangas bei atsidavimą susimokyti minėtą operetę.

:- :- :-

Sekantis aidiečių išstojimas scenoje bus šį sekmadienį (gegužės 17-ą dieną) Fraternal Clubhouse salėje, Manhattane. Ispanų kalba laikraštis "La Nueva Voz" rengia čia savo metinį koncertą ir pakvietė Aido chorą dalyvauti jų pramogose.

Tad būtų gražu, kad lietuviai skaitlingai atsilankytų išgirsti Aido chorą dainuojant ir tuo pačiu kartu pamatyti, kaip kitataučiai tvarko savo parengimus. Pradžią 2 val. popiet.

:- :- :-

Skaitytojai jau pastebėjo spaudoje, kad Moterų klubas rengia išleistuves mūsų mylimajai menininkei Suzanai Kazokytei, kurios įvyks "Laisvės" salėje gegužės 23 d. Suzana per ilgą laiką dalyvavo mūsų parengimų programose, ji taip pat vaidino su aidiečiais operetėje "Pepita." Dabar prieš išvažiuosiant jinai padovanavo Aido chorui penkinę. Aidas širdingai dėkoja.

Šiose išleistuvėse meninę programą atliks Aido choro Moterų kvartetas ir atskiri solistai.

:- :- :-

Paskutinėse pamokose turėjome vaišes, kurias patiekė Adelė Rainienė prisiminimui savo mirusio vyro.

Jau metai laiko praėjo, kai aidietis Povilas Rainys paliko mus, bet jo nuveikti darbai meno srityje pasiliks atmintyje visuomet. Jis buvęs draugiškas ir taikingas sugyveno su visais.

Adelei pageidaujant, nebuvo jokių kalbų, apart to, ką jinai mums papasakojo prisimindama mūsų meninę veiklą praeityje. Kadangi ji dabar jau daug geriau jaučiasi, tad sako, kad ruošiasi dar išarti keletą vagų mūsų meno dirvose...

Apart aidiečių, buvo dar atsilankę keletas artimų Adelės draugų. Visi maloniai pasivažiavo ir pasikalbėjo apie nuveiktus darbus ir ateities planus. Visi širdingai įvertino Adelės vaišingumą ir linkėjo jai geriausios sveikatos ir ilgo gyvenimo. **H. F.**

JAV ir Indijos karinė sutartis

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos per keleris metus Indijai jau suteikė kelių bilijonų dolerių vertės militarinių reikmenų. Dabar Washingtono yra ruošinama pasirašyti Jungtinių Valstijų ir Indijos militarinę sutartį.

Mat, Indija vis dar lošia "neutrališką" valstybės rolę, tai ji oficialiai neitraukiama į militarines sąjungas.

Bus įdomus Moterų klubo susirinkimas

Šį trečiadienį, gegužės 20 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" name įvyks svarbus ir įdomus Moterų Klubo susirinkimas. Kviečiame visas nares būtinai dalyvauti.

Turėsime susirinkimą, kuriame reikės padaryti galutinius planus ruošiamam banketui mūsų finansų sekretorei Suzanai Kazokytei pagerbti. Kaip žinote, tai įvyks šeštadienį, gegužės 23 d., 6 val. vakare, "Laisvės" svetainėje.

Taipgi turėsime pasikalbėti apie surengimą sutuvių gegužės 26 d. K. Karosienės, kuri dabartinio laiku lankosi su Women for Peace delegacija Europoje. Mums teks laimėti pirmiausia išgirsti jos raportą.

Ogi reikia pakalbėti ir apie delegacijų siuntimą į suvažiavimus — LMS ir ALDLD.

Po to turėsime Motinos Dienos programą. Kelios draugės jau pasižadėjo ką nors naujo duoti ir su daina, ir su eilėmis, ir su kalba.

Visa tai užbaigsime per Visa tai užbaigsime per pusantros valandos. Po to bus vaišės, kurias prirengs maspethietės klubo narės. Jos tai daro kiekvienais metais.

Valdybos narė

Matykite filmus iš Tarybų Lietuvos

Bus rodoma 37 kolūkių paroda - karnavalas Biržuose. Čia matysite vaizdus, kaip seniau Lietuvos valstiečiai dirbdavo viską rankomis, o dabar dirba mašinomis.

Matysite visą Panevėžio miestą ir jo fabrikus, taipgi Klaipėdą, Trakus, Kauną, Vilnių, Lietuvos menininkus ir literatus Maskvoje. Tikrai žavėjantys filmai.

Kiekvienas lietuvis, turintis tautinį jausmą savo širdyje, būtinai turėtų atsilankyti ir pamatyti šiuos puikius mūsų tautos pasiekimus.

Filmų rodymo vieta — White Horse Tavern salėje, 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven (BMT Jamaica linijos Forest Parkway stotis). Data — gegužės 16 d. Pradžią 7 valandą vakaro.

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kuopa. Visus maloniai kviečia atsilankyti. Filmus rody J. Grybas. Įėjimas — auksa \$1.

Brooklynietis atidai

Liepos-July 2-3 dienomis įvyks Lietuvių Darbininkų Susivienijimo suvažiavimas New Yorke. Į suvažiavimą atvyks delegatų iš visų Amerikos dalių. Tuli jų turi čia giminių, kur jie gal ir apsinakvos. Bet daugelis bus tokių, kurie turės nakyvynės ieškoti hotely, arba kitur, kuriems hotely nepatogu.

Jeigu kurie brooklynietis newyorkiečiai turite atliekamą kambarį ir lovą ir sutiktumėte priimti vieną kitą delegatą pernaktoti, malonėkite pranešti telefonu, arba laišku LDS Centrai, 104-07 102nd St., Ozone Park, N. Y. 11417, tel MI 1-6699; arba A. Gilman, 131-47 230th St., Jamaica, N. Y. 11413, tel. LA 7-1432.

LDS delegatams priimti komisija bus labai dėkinga jums už šią geraširdystę. **A. Gilman**